

2
31.06.2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

КОКОТ Владислав Геннадійович
(студент групи ПВ-6)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
галузі знань 07«Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

Допущено до захисту
протокол № 5
від 03.06.2024
зав. кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових
технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Поліщук І.Р.

(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Ткачук Г.Ю.

(підпис)

Житомир, 2024

Анотація

Кокот В.Г. Управління необоротними активами підприємства. – Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2024.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості обґрунтування та удосконалення механізму управління необоротними активами підприємства. Досліджено теоретичні основи управління необоротними активами підприємства. Представлена аналітична оцінка сучасного стану та напрями удосконалення управління необоротними активами підприємства.

Ключові слова: активи, необоротні активи, управління необоротними активами, основні засоби, лізинг, лізинговий механізм.

Annotation

Kokot V.G. Management of non-current assets of the enterprise. - Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 "Management and administration" of specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock exchange activity". - Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2024.

The bachelor's qualification paper considered the features of the justification and improvement of the mechanism of management of non-current assets of the enterprise. The theoretical foundations of the management of non-current assets of the enterprise have been studied. An analytical assessment of the current state and directions for improving the management of non-current assets of the enterprise are presented.

Keywords: assets, non-current assets, management of non-current assets, fixed assets, leasing, leasing mechanism.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність та роль необоротних активів у господарській діяльності підприємства	7
1.2. Класифікація та система управління необоротними активами підприємства	14
1.3. Система показників оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві	22
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління необоротними активами підприємства	30
Висновки до розділу 1	37
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПТК ТОВ «АГРОМАТ»	39
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПТК ТОВ «АГРОМАТ»	39
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану ПТК ТОВ «АГРОМАТ»	45
2.3. Оцінка існуючої системи управління необоротними активами на ПТК ТОВ «АГРОМАТ»	52
2.4. Напрями удосконалення управління необоротними активами на ПТК ТОВ «АГРОМАТ»	60
Висновки до розділу 2	70
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ефективне управління необоротними активами на підприємстві в сучасних умовах є ключовим елементом стратегічного успіху та стійкого розвитку. Необоротні активи, такі як будівлі, машини, обладнання, є основою для виробничих процесів та надають підґрунтя для господарської діяльності. Відправною точкою ефективного управління необоротними активами є їх правильне формування та раціональне використання. Поганий стан або неефективне використання цих активів може призвести до значних фінансових втрат і зниження конкурентоспроможності.

Розробка ефективної системи управління необоротними активами дозволяє підприємству оптимізувати їхнє використання та забезпечити максимальний рівень продуктивності. Це також сприяє зменшенню ризиків, пов'язаних з непередбаченими витратами на обслуговування та ремонт. Ефективне управління необоротними активами допомагає підприємствам досягати своїх стратегічних цілей шляхом оптимізації ресурсів та збільшення ефективності виробничих процесів. Завдяки правильно налагодженій системі управління необоротними активами, підприємства можуть більш точно прогнозувати потреби в інвестиціях та забезпечити стабільність та стійкість в довгостроковій перспективі.

Таким чином, розробка та впровадження ефективної системи управління необоротними активами є важливою стратегічною задачею для будь-якого підприємства, спрямованою на забезпечення його успішного функціонування та стабільного розвитку.

Проблеми управління необоротними активами досліджувалися І.Т. Балабановим, О.В. Березіним, Н.О. Власовою, А.П. Гринько, В.В. Ковальовим, Л.О. Костирко, М.М. Крейніною, О.Б. Крутиком, Л.О. Лігоненко, А.А. Мазаракі, Н.Г. Міценко, В.І. Міщенком, В.І. Оспіщевим, Т.С. Пічугіною, О.С. Стояновою, В.М. Тимофєєвим, Н.М. Ушаковою та іншими. Незважаючи на значний обсяг напрацювань в цій сфері й досі

недостатньо висвітленими залишаються принципово важливі питання, пов'язані з формуванням ефективної політики управління необоротними активами, зокрема дотепер залишаються недостатньо розробленими критерії та система показників оцінки ефективності використання необоротних активів підприємств, а також питання, пов'язані з визначенням оптимальної структури джерел фінансування.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань бакалаврської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам напряму підготовки за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад формування, а також визначення напрямів підвищення ефективності управління необоротними активами ПТК ТОВ «Агромат».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- вивчити сутність та роль необоротних активів у господарській діяльності підприємства;
- дослідити класифікацію та систему управління необоротними активами підприємства;
- узагальнити систему показників оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві;
- вивчити нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління необоротними активами підприємства;
- провести організаційно-економічну характеристику підприємства;
- здійснити діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- провести оцінку існуючої системи управління необоротними активами на підприємстві;
- розробити напрями удосконалення управління необоротними активами на підприємстві.

Об'єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає

процес управління необоротними активами підприємства, *предметом* – теоретичні, методичні та прикладні засади удосконалення управління необоротними активами підприємства.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання, системний і еволюційний підходи, які застосовувалися для вивчення фундаментальних положень економічної науки стосовно особливостей управління необоротними активами підприємства. Також в роботі використані наступні наукові методи: аналізу і синтезу, абстрактно-логічний, монографічний, емпіричний, статистичних групувань, графічний, логістичний, розрахунково-конструктивний, метод прогнозування.

Інформаційною базою дослідження були науково-навчальні фахові, теоретичні та методичні публікації відомих вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері управління необоротними активами підприємства, чинне законодавство України, статистичні дані, інформація фінансової та управлінської звітності підприємства ПТК ТОВ «Агромат».

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що наведені заходи та методичні підходи дозволять покращити фінансове управління необоротними активами ПТК ТОВ «Агромат». Прикладне значення розроблених рекомендацій підтверджується впровадженням лізингових відносин, яке використане у практичній діяльності ПТК ТОВ «Агромат».

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 82 сторінках друкованого тексту. Робота містить 21 таблицю та 5 рисунків. Список використаних джерел налічує 75 найменувань. Робота містить 3 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та роль необоротних активів у господарській діяльності підприємства

У сучасному економічному середовищі формування необоротних активів в діяльності підприємства виявляється ключовим аспектом його успішної стратегії. Необоротні активи є фундаментальними складовими, що формують основу для функціонування та розвитку підприємства в майбутньому. Правильно сформовані необоротні активи сприяють підвищенню конкурентоспроможності, оскільки вони є джерелом комерційного потенціалу та сприятливо впливають на його ринкову позицію. Формування необоротних активів є важливим елементом стратегічного планування, оскільки воно дозволяє підприємству адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Водночас, належне формування необоротних активів сприяє оптимізації внутрішніх процесів та ефективному використанню ресурсів. Це допомагає забезпечити стійкість та надійність діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності [21, с.80].

Необоротні активи підприємства є одними із найважливіших частин його майна, вони становлять основну частку активів та мають значний вплив на ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Їх достатня кількість забезпечує безперервність виробництва, що і зумовлює важливість раціонального використання, достовірного відображення в обліку інформації про них. Для розуміння економічної природи необоротних активів, як об'єктів обліку та управління, звернемось до результатів досліджень науковців [9].

З метою окреслення місця необоротних активів в економічній системі підприємства Б. Васьков розглядає їх як «синтетична категорія, що включає в себе засоби виробництва, яким притаманна матеріально-речова та грошова

форми вираження, та переносять свою вартість частинами по мірі зносу» [11, с.34]. Підставою для такого тлумачення були виділені автором ключові властивості необоротних активів, які покладено в основу наведеного визначення. Такий підхід дає можливість забезпечити взаємозв'язок натурально-речового і вартісного аспектів управління необоротними активами у процесі створення, розподілу і перерозподілу вартості.

О.С. Кірей, для коректності трактування поняття «необоротні активи» в загальному понятійно-категоріальному апараті, пропонує інтерпретувати їх як комплекс майнових цінностей, життєвий цикл яких перевищує один рік, що становлять основу стратегічного потенціалу підприємства і забезпечують здійснення різних видів господарської діяльності, які формуються за рахунок основного капіталу» [29, с.420]. Така інтерпретація сприяє обґрунтуванню та удосконаленню методичних підходів для забезпечення ефективної моделі стратегічного розвитку необоротних активів на підприємстві в контексті інформаційного забезпечення.

З метою узгодження понятійного апарату, підвищення зрозумілості облікової інформації інвесторами В.С. Семейон пропонує під необоротними активами розуміти «сукупність матеріальних ресурсів і нематеріальних прав виражених у грошовій формі, які використовуються підприємством для досягнення його цілей (отримання економічних вигід чи забезпечення адміністративних, соціально-культурних цілей) протягом тривалого періоду (більше одного року чи операційного циклу)» [62, с.164]. З позиції автора, таке трактування забезпечує однозначне розуміння сутності даного виду майна суб'єкта господарювання, незалежно від форми власності, організаційно-правової форми, країни реєстрації.

З позиції конкретизації облікової сутності необоротних активів І.Н. Азаренко пропонує розглядати їх як «сукупність малоліквідних матеріальних засобів, фінансових ресурсів, нематеріальних ресурсів і прав, які контролюються суб'єктом господарювання і використовуються в господарській діяльності протягом більше одного року або операційного циклу за умови, що

підприємство очікує отримати від них економічну вигоду в майбутньому» [1, с.67]. Дане визначення є більш повним, оскільки в ньому необоротні активи розглядаються як ресурси господарського потенціалу, які пов'язані з відтворювальним процесом, поєднують інвестиційно-інноваційні складові для досягнення результативної діяльності підприємства.

Більш детальну інтерпретацію визначення поняття «необоротні активи» різних науковців сучасної економіки наведено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи деяких вітчизняних учених до визначення сутності категорії
«необоротні активи»

Автор	Визначення
Азаренко І.Н. [1]	Необоротні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності і які переносять на продукцію свою вартість частинами
Бразілій Н.М. [7]	Необоротним активом вважається актив, який виникає в результаті минулих подій, контролюється організацією, приносить організації економічну вигоду, має надійну оцінку, і тривалий термін корисного використання якого визначається його вкладом в дохід організації
Васьков Б. [11]	Необоротні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі його господарської діяльності
[]	Необоротні активи – нематеріальні ресурси та матеріальні ресурси, що є власністю підприємства і забезпечують його функціонування, термін корисного використання яких становить більше одного року чи операційного циклу
Дудчик О.Ю. [21]	Необоротні активи – матеріальні, нематеріальні та фінансові ресурси, термін корисного використання яких перевищує календарний рік (або операційний цикл)
Кірей О.С. [29]	Необоротні активи – це сукупність матеріальних і нематеріальних ресурсів та прав, які належать суб'єкту господарювання, беруть участь у виробничому процесі, переносять свою вартість на продукцію частинами та корисний ефект від використання яких очікується отримувати протягом періоду, який становить більше одного року
Левкович О.В. [32]	Необоротні активи – це матеріальні та нематеріальні активи, які купуються для забезпечення виробничої діяльності підприємства, а саме: для виконання робіт і надання послуг більше одного року
Мичак Н.О. [40]	Необоротні активи – це майно підприємства, яке призначене для тривалого використання у процесі фінансово-господарської діяльності
Олещук М.О. [46]	Необоротні активи - це важлива складова активів підприємства, яка не підлягає регулярному обміну на грошові кошти або споживанню протягом короткого періоду
Рилєєв С.В. [60]	Необоротні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності й переносять на продукцію свою вартість частинами, з метою отримання економічної вигоди (прибутку)

Отже, в економічній думці не існує єдиного підходу до визначення сутності поняття «необоротні активи». Даний термін розглядається з двох позицій – бухгалтерського обліку та фінансового менеджменту (управління). Обліковий підхід є більш деталізованим, має менше розбіжностей в ознаках.

У вітчизняних регуляторних інституціях джерелах також присутнє трактування сутності деяких економічних категорій, зокрема й необоротних активів, різноманітність яких наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Економічна сутність категорії «необоротні активи» у вітчизняній
регуляторній базі

Джерело	Визначення
НП(с)БО №1 [41]	Необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними. Тоді як оборотні активи – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи дванадцяти місяців з дати балансу
Правління Національного банку України [59]	Необоротні активи – основні засоби (необоротні матеріальні активи) та нематеріальні активи
Федерація професійних спілок України [65]	Необоротні активи – це матеріальні та нематеріальні ресурси, які є на балансі ФПУ та надані у розпорядження структурним підрозділам для їх експлуатації і термін корисної експлуатації яких, як очікується, становить більше одного року
Міністерство економіки України [11]	Необоротні активи – усі активи, що не є оборотними
Фонд державного майна України [49]	Необоротні активи – матеріальні та нематеріальні ресурси, які закріплюються за підприємством на праві господарського відання чи праві оперативного управління і забезпечують провадження його основної діяльності та термін корисної експлуатації яких становить більше одного року або операційного циклу, якщо він більший, ніж рік

Отже, як було сказано вище, категорія «необоротні активи» по-різному трактується в економічній теорії та бухгалтерському обліку. Так, в економічній теорії під необоротними активами розуміють вилучені підприємством з господарського обороту власні кошти, які числяться на балансі. У бухгалтерському обліку до необоротних активів належать активи, призначені для використання протягом періоду більше одного року (або операційного

циклу, якщо він перевищує один рік). Тобто вони обслуговують кілька циклів виробництва, не змінюючи при цьому своєї натуральної форми [63, с. 321].

Розмаїття визначень терміна «необоротні активи» не дає можливості обрати один та вважати його достовірним, але дає можливість на основі спільних ознак кожного обґрунтування змісту поняття визначити певні базові критерії зарахування активів до складу необоротних. Зокрема, ними повинні бути: належність до підприємства, довгострокове використання (більше одного року або одного операційного циклу), корисне використання у діяльності підприємства. Термін корисної експлуатації є основним визначальним критерієм зарахування матеріальних і нематеріальних ресурсів до складу необоротних активів [52, с.78].

За результатами проведеного дослідження вважаємо, що необоротні активи - це різноманітні матеріальні та нематеріальні активи, що мають тривале призначення та використовуються підприємством для забезпечення основної діяльності протягом тривалого періоду, перевищуючи один операційний цикл. Вони не призначені для реалізації в найближчому майбутньому та включають у себе основні засоби, нерухомість, інтелектуальну власність, фінансові інвестиції та інші активи, які є необхідними для ефективного функціонування та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

Економічні ознаки необоротних активів як об'єктів обліку та управління на підприємстві представлено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Економічні ознаки необоротних активів як об'єктів обліку та
управління на підприємстві [24; 40]

Змістовна ознака	Характеристика
1	2
1. Тривалий строк корисного використання	Необоротні активи характеризуються тривалим строком корисного використання, що перевищує один операційний цикл. Це означає, що вони призначені для використання на тривалий період, часто роками або навіть десятиліттями.
2. Висока вартість	Необоротні активи зазвичай є високими за вартістю, оскільки вони включають у себе такі складові, як нерухомість, машини та обладнання, які часто потребують значних інвестицій.

Продовження таблиці 1.3

1	2
3. Нестабільний стан в часі	Стан необоротних активів може змінюватися з плином часу через фізичне зношення, технологічні зміни або зміни у попиті на їхні послуги чи товари.
4. Обсяги використання	Необоротні активи можуть мати різний рівень використання в різний період часу в залежності від потреб підприємства та ринкових умов.
5. Стратегічне значення	Багато необоротних активів мають стратегічне значення для підприємства, оскільки вони є основними складовими, що забезпечують його конкурентоспроможність та діяльність.
6. Підвищена увага до управління ризиками	Управління ризиками пов'язаними з необоротними активами є критично важливим для підприємства, оскільки їхня велика вартість та тривалий строк корисного використання можуть стати джерелом значних фінансових ризиків.
7. Потреба у постійному технічному та фінансовому моніторингу	Через змінність умов експлуатації та зносу необоротних активів, підприємство потребує постійного технічного та фінансового моніторингу їхнього стану.
8. Вплив на фінансові показники підприємства	Стан та ефективне використання необоротних активів мають значний вплив на фінансові показники підприємства, такі як прибуток, рентабельність та загальна фінансова стабільність

Необоротні активи мають велике значення для діяльності підприємства, оскільки вони є основою для забезпечення виробничих процесів та надання товарів або послуг. Ці активи допомагають підприємствам виконувати свої стратегічні цілі та сприяють розвитку бізнесу. Вони є ключовими для створення конкурентної переваги, оскільки дозволяють підприємствам підтримувати високий рівень продуктивності та якості. Крім того, належне управління необоротними активами допомагає оптимізувати витрати та забезпечує ефективне використання ресурсів [63, с.322].

Роль необоротних активів в забезпеченні сталого розвитку підприємства наведено на рис. 1.1.

Отже, ефективне управління необоротними активами допомагає підприємству забезпечити сталість виробництва та послуг, підвищити конкурентоспроможність на ринку, сприяти інноваціям та розвитку, забезпечити фінансову стабільність та зростання. Крім того, правильне управління необоротними активами сприяє залученню додаткових інвестицій та кредитів, що є ключовим для реалізації стратегічних цілей підприємства.

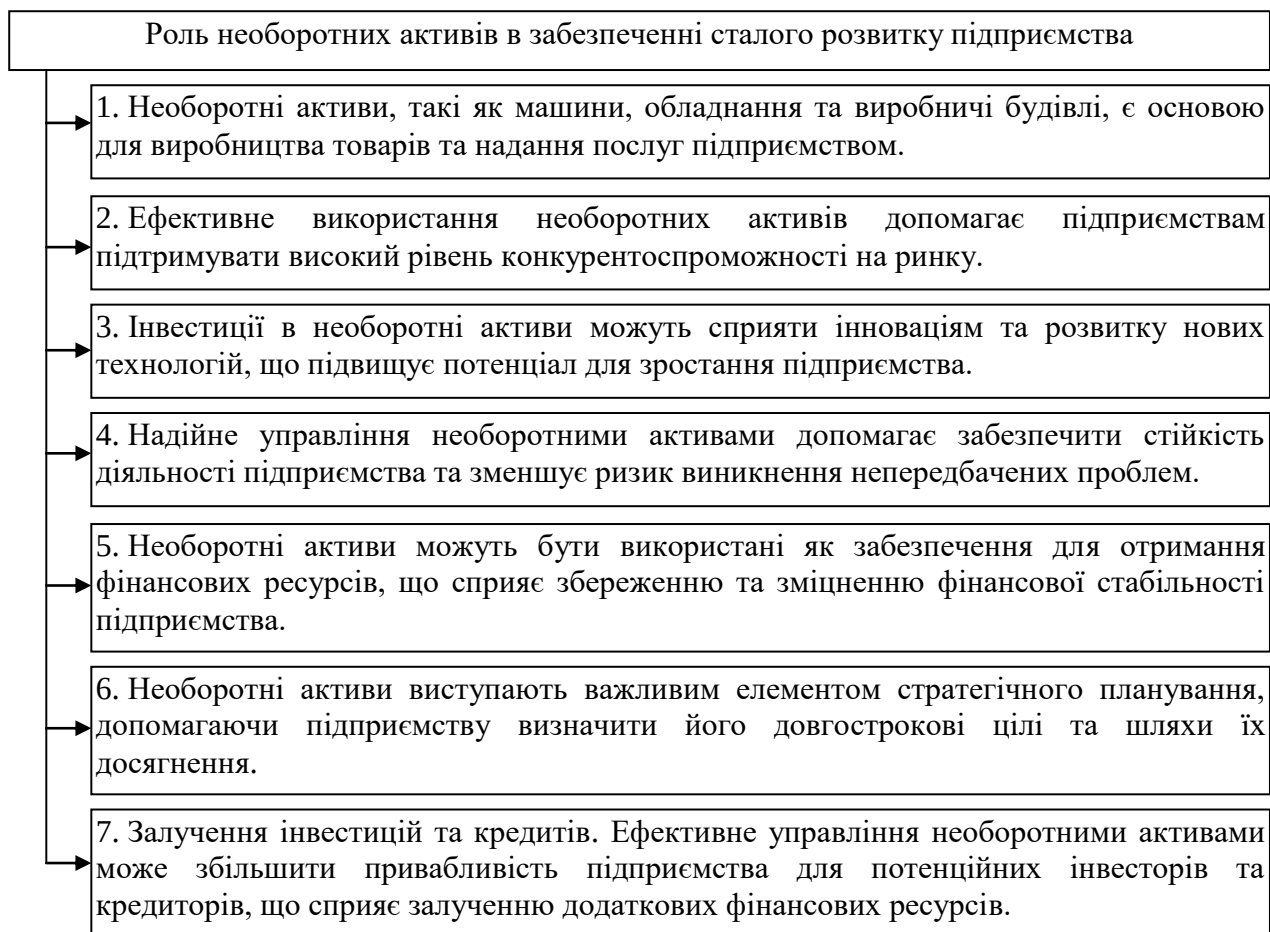

Рис. 1.1. Роль необоротних активів в забезпеченні сталого розвитку підприємства [2; 14]

Таким чином, ефективне формування та використання необоротних активів є критично важливим для успішної діяльності будь-якого підприємства. Визначено, необоротні активи становлять значну частину майнових цінностей підприємства, що вимагає обґрунтованого підходу до їх управління. Водночас, правильне формування цих активів дозволяє оптимізувати їх використання та забезпечити максимальний економічний ефект. Ефективне використання необоротних активів сприяє підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності підприємства на ринку. Належне управління цими активами допомагає зменшити ризики їхнього знецінення та забезпечити стабільність фінансових показників підприємства. Можна зробити висновок, що ефективне формування та використання необоротних активів є невід'ємною складовою успішного функціонування та розвитку будь-якого підприємства.

1.2. Класифікація та система управління необоротними активами підприємства

Різноманіття видів та елементів необоротних активів визначає необхідність їх попередньої класифікації, що є важливою умовою здійснення процесу їхнього управління у підприємствах.

Відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку НП(с)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» виділяються такі групи необоротних активів [41]: нематеріальні активи; незавершені капітальні інвестиції; основні засоби; інвестиційна нерухомість; довгострокові біологічні активи; довгострокові фінансові інвестиції; довгострокова дебіторська заборгованість; відстрочені податкові активи; інші необоротні активи.

Багато економістів дотримуються саме такої класифікації необоротних активів, не вдаючись до більш детального дослідження можливих ознак їхньої класифікації з метою розширення інформаційної бази для управління. Але деякі економісти все ж таки намагаються більш широко підходити до вирішення цього питання.

Так С.М. Кафка [28] виділяє такі класифікаційні ознаки необоротних активів: за функціональними видами у сучасній практиці фінансового обліку та управління: основні засоби, нематеріальні активи, незавершені капітальні вкладення, обладнання, що призначено до монтажу, довгострокові фінансові вкладення; за характером обслуговування окремих видів діяльності: необоротні активи, що обслуговують операційну та інвестиційну діяльність та необоротні активи, що задовольняють соціальні потреби; за характером власності на необоротні активи: власні та орендовані; за формами заставного забезпечення кредиту та особливостями страхування: рухомі та нерухомі необоротні активи; за характером відображення зносу: необоротні активи, що амортизуються та ті, що не амортизуються.

Також в економічній літературі [40] можна зустріти таку класифікаційну ознаку необоротних активів – за періодом іммобілізації, згідно з якою вони

поділяються на: тривало іммобілізовані, до яких належать основні фонди та нематеріальні активи; та тимчасово іммобілізовані, до яких належать капітальні вкладення та довгострокові вкладення.

Але, на нашу думку, наведені класифікації не враховують усіх можливих аспектів прояву необоротних активів, а тому не можуть повністю задовольнити потреби підприємства у всій повноті необхідної класифікаційної інформації щодо прийняття рішень з управління ними взагалі, та їх фінансуванням зокрема.

Тому нами пропонується доповнити наведені вище класифікаційні ознаки наступними за:

- речовою сутністю необоротних активів;
- залученням у господарську діяльність;
- джерелами формування (фінансування);
- рівнями функціонування;
- специфікою діяльності;
- спеціалізацією підприємств.

Так, виходячи із речової суті необоротних активів, виділяються [32; 34]:

– матеріальні необоротні активи, до яких пропонується відносити необоротні активи, які мають речову суть: усі основні засоби, незавершені капітальні вкладення;

– нематеріальні необоротні активи, до складу яких включаються всі нематеріальні активи;

– фінансові необоротні активи, до яких належать довгострокові фінансові вкладення, відстрочені податкові активи.

За залученням у господарську діяльність пропонується виділяти [2]:

– залучені до господарської діяльності. До таких необоротних активів належать ті, які постійно використовуються у торговельно-виробничій діяльності підприємств;

– не задіяні у господарській діяльності. До таких необоротних активів належать ті, які не беруть участь у діяльності підприємства.

За джерелами формування (фінансування) за рахунок:

- власних джерел, ті необоротні активи, які сформовані виключно за рахунок власних джерел (прибуток, амортизаційні відрахування тощо);
- залучених, позикових джерел, тобто ті необоротні активи, які сформовані виключно за рахунок залучених підприємством коштів;
- змішаного фінансування, тобто ті необоротні активи, що сформовані за рахунок як власних, так і позикових коштів.

За рівнями існування:

- необоротні активи держави. Характеризують усю суму (вартість) необоротних активів усіх господарюючих суб'єктів разом узятих;
- необоротні активи галузей народного господарства. Характеризують усю суму (вартість) необоротних активів господарюючих суб'єктів разом взятих в межах окремої галузі;
- необоротні активи підприємств. Характеризують ті активи, які належать лише конкретному підприємству, окремо взятому.

Таким чином загальна класифікація необоротних активів підприємств виглядає наступним чином (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Узагальнена класифікація необоротних активів підприємств [1; 14; 73]

Ознака класифікації	Класифікація необоротних активів
1	2
За функціональними видами	– основні засоби; – нематеріальні активи; – незавершені капітальні вкладення; – обладнання, що призначено до монтажу; – довгострокові фінансові вкладення
За характером обслуговування окремих видів діяльності	– що обслуговують операційну діяльність; – що обслуговують інвестиційну діяльність; – що задовольняють соціальні потреби
За характером власності на необоротні активи	– власні необоротні активи; – орендовані необоротні активи
За формами заставного забезпечення кредиту та особливостями страхування	– рухомі необоротні активи; – нерухомі необоротні активи
За характером відображення зносу	– необоротні активи, що амортизуються; – необоротні активи, що не амортизуються

Продовження таблиці 1.4

1	2
За періодом іммобілізації	– тривало іммобілізовані; – тимчасово іммобілізовані
За речовою суттю необоротних активів	– матеріальні необоротні активи; – нематеріальні необоротні активи; – фінансові необоротні активи
За залученням у господарську діяльність	– залучені у господарчій діяльності; – не задіяні у господарській діяльності
За джерелами формування (фінансування)	– за рахунок власних джерел; – за рахунок залучених, позикових джерел; – за рахунок змішаного фінансування
За рівнями функціонування	– необоротні активи держави; – необоротні активи галузей народного господарства; – необоротні активи підприємств

Розроблена нами класифікація необоротних активів сприятиме детальному врахуванню як особливостей необоротних активів, так і галузевих особливостей, що сприятиме ефективності управління необоротними активами на підприємствах.

На сьогоднішній день розвиток ефективної системи управління необоротними активами стає важливим аспектом стратегічного управління для будь-якого підприємства. Передусім, необоротні активи є значною частиною майнових цінностей підприємства, що потребує ретельного контролю та управління. Також, ефективна система управління необоротними активами сприяє оптимізації їх використання, забезпечуючи максимальний економічний ефект. Відповідно, вона дозволяє зменшити ризики втрат та знецінення активів, що є важливим для фінансової стійкості підприємства., розробка ефективної системи управління необоротними активами сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства на ринку. Ураховуючи зазначені аспекти, стає очевидним, що розробка ефективної системи управління необоротними активами є стратегічно важливим завданням для будь-якого підприємства [73].

Управління необоротними активами підприємства - це систематичний процес планування, контролю, координації та оптимізації використання матеріальних і нематеріальних активів, які не підлягають регулярному обміну

на грошові кошти або споживанню протягом короткого періоду [70, с.172].

Основна мета цього процесу полягає у максимізації вартості активів для підприємства, забезпеченні їх ефективного використання для досягнення стратегічних цілей, зниженні ризиків та оптимізації витрат. Управління необоротними активами включає в себе планування їх придбання, використання, технічного обслуговування, модернізації, а також врахування їхньої вартості, амортизації та вибуття з обороту внаслідок зносу чи застаріння.

У процесі управління необоротними активами вирішуються такі завдання [52, с.76]:

- визначення можливих форм оновлення основних виробничих засобів на простій і розширеній основі;
- визначення потреби в нарощування необоротних активів для розширення обсягів діяльності;
- визначення можливих способів розширення основних виробничих засобів (будівництво, створення, купівля, оренда, лізинг);
- забезпечення ефективного використання раніше сформованих та нововведених основних засобів та нематеріальних активів;
- формування необхідних фінансових ресурсів для відтворення необоротних активів та оптимізація їх структури.

Політика управління необоротними активами підприємства формується за такими принциповими аспектами [63, с.321]:

- аналіз операційних необоротних активів підприємства в минулому періоді;
- оптимізація загального обсягу і складу необоротних активів підприємства;
- забезпечення своєчасного оновлення операційних необоротних активів підприємства;
- забезпечення ефективного використання операційних необоротних активів підприємства;
- формування принципів та оптимізація структури джерел фінансування

операційних необоротних активів.

Процес управління необоротними активами підприємства може включати такі етапи, як представлено на рис. 1.2.

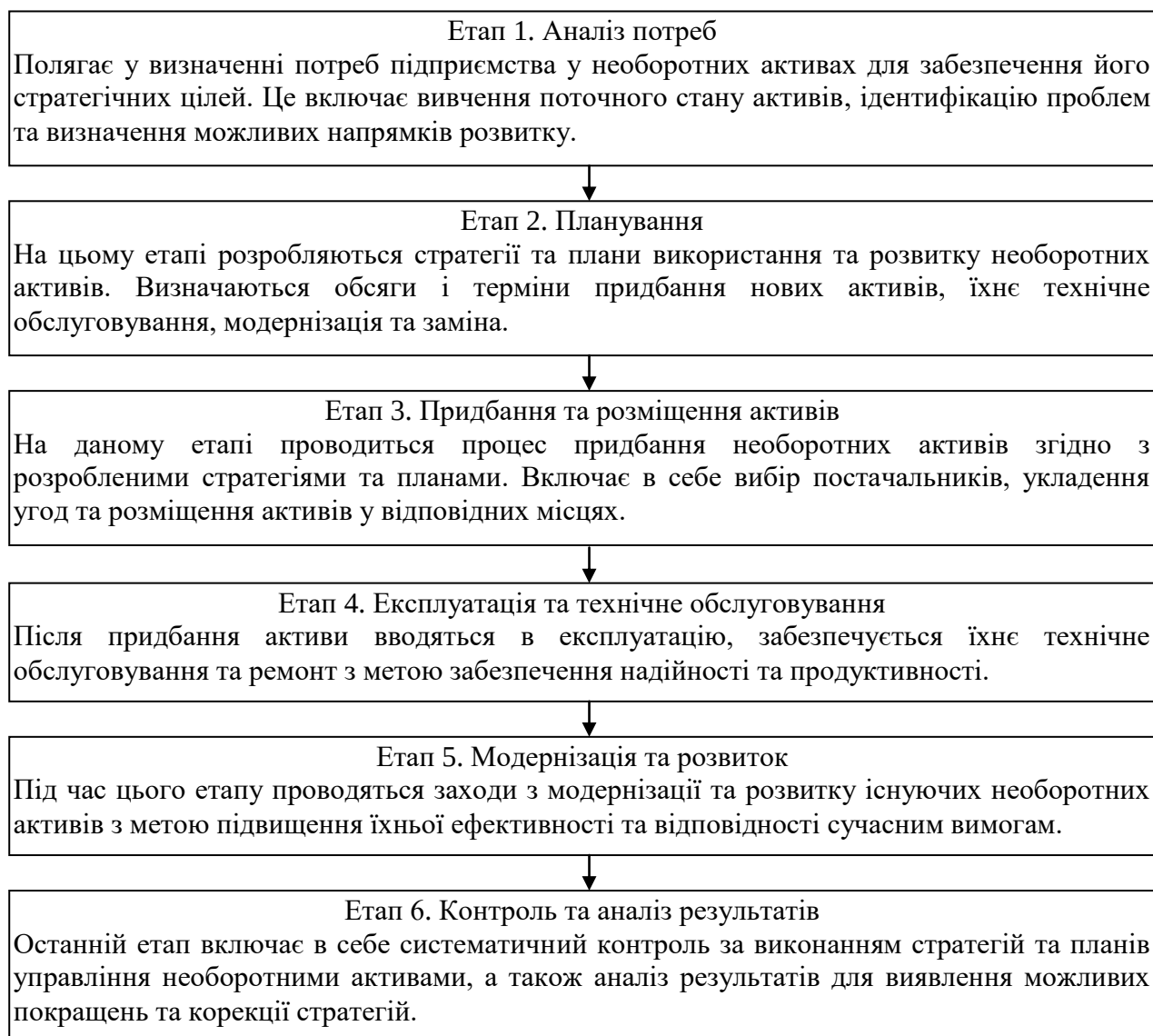

Рис. 1.2. Процес управління необоротними активами підприємства [34; 40]

Існує кілька підходів до управління необоротними активами, серед яких можна виділити наступні [28; 60]:

1. Циклічний підхід. Цей підхід передбачає систематичний цикл управління активами, який включає в себе аналіз потреб, планування, виконання, контроль та аналіз результатів. Цей цикл створює неперервний процес управління активами, що дозволяє підприємству ефективно використовувати свої ресурси.

2. Стратегічний підхід. При стратегічному підході управління необоротними активами визначаються стратегічні цілі підприємства та розробляються стратегії для досягнення цих цілей. Цей підхід дозволяє підприємству спрямовувати свої ресурси на досягнення стратегічних пріоритетів.

3. Функціональний підхід. Під цим підходом управління необоротними активами розглядається як функція, яка виконується окремим відділом або групою спеціалістів. Цей підхід дозволяє забезпечити систематичне та координоване управління активами на підприємстві.

4. Технологічний підхід. Під цим підходом використовуються сучасні технології та інформаційні системи для управління необоротними активами. Цей підхід дозволяє автоматизувати багато процесів управління активами та забезпечити ефективне використання інформації для прийняття рішень.

В сучасних умовах фінансування та оновлення необоротних активів представляють собою важливий процес для підтримки та розвитку підприємства.

Фінансування відноситься до забезпечення необхідних коштів для придбання, модернізації або заміни активів, що може включати внутрішні джерела, такі як прибуток або накопичені резерви, або зовнішні джерела, такі як кредити, лізинг або інвестиційні проекти [66, с.185].

Оновлення означає активний процес покращення чи заміни старих або застарілих активів з метою підвищення продуктивності, забезпечення конкурентоспроможності та відповідності до вимог ринку та технологічних тенденцій. Обидва аспекти, фінансування та оновлення, взаємопов'язані і необхідні для забезпечення сталого розвитку та успішної діяльності підприємства в довгостроковій перспективі.

Стратегічні підходи до фінансування необоротних активів підприємства орієнтовані на максимізацію ефективності та оптимізацію використання ресурсів та включають в себе [73]:

- внутрішнє фінансування. Цей підхід передбачає використання внутрішніх

джерел фінансування, таких як прибуток підприємства або накопичені резерви. Внутрішнє фінансування може бути більш стабільним та менш дорогим у порівнянні з зовнішніми джерелами, оскільки не потребує погашення боргових зобов'язань;

- зовнішнє фінансування через банківські кредити. Підприємства можуть залучати кошти через банківські кредити для фінансування придбання необоротних активів. Цей підхід може бути швидким та зручним, але супроводжується відсотковими витратами та можливістю виникнення фінансових обмежень;

- лізинг. Використання лізингу дозволяє підприємствам отримувати доступ до необоротних активів за фіксованим платежем протягом певного періоду. Це може бути зручною альтернативою придбанню активів, особливо коли немає можливості внесення великих початкових внесків;

- інвестиційні проекти. Залучення інвестиційних коштів для специфічних проектів, пов'язаних з розширенням або модернізацією виробництва, може бути ефективним способом фінансування необоротних активів. Цей підхід може вимагати розробки бізнес-плану та привертання інвесторів, але може мати великий потенціал для зростання та розвитку підприємства.

Таким чином, управління необоротними активами є критично важливим елементом успішної стратегії підприємства в сучасних умовах конкурентного бізнесу. Відповідне управління необоротними активами сприяє зниженню ризиків, пов'язаних з їх експлуатацією та збереженню вартості активів у майбутньому. В умовах швидкої зміни технологій та ринкових умов, якісне управління необоротними активами дозволяє підприємствам підтримувати свою конкурентоспроможність. Отже, ефективне управління необоротними активами сприяє підвищенню фінансової стійкості та рентабельності підприємства. Ураховуючи вищезазначені аспекти, можна зробити висновок, що своєчасне та якісне управління необоротними активами є необхідним для забезпечення успішного функціонування та розвитку підприємства в сучасних умовах.

1.3. Система показників оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві

В сучасному бізнесі ефективне використання необоротних активів є важливим фактором успіху для будь-якого підприємства. Оцінка ефективності використання необоротних активів дозволяє підприємству зрозуміти, наскільки ефективно ці активи використовуються для генерації прибутку та створення вартості для компанії. Зважаючи на значні інвестиції, необхідні для придбання та утримання необоротних активів, оцінка їх ефективності є критично важливою для забезпечення фінансової стійкості підприємства. Водночас, зростання конкуренції на ринку та швидкі зміни у технологіях та вимогах споживачів підкреслюють важливість постійного моніторингу та оцінки ефективності необоротних активів [52, с.100].

Доцільно зазначити, що ефективність - це показник, який характеризує результативність діяльності економічних систем. Основною особливістю таких систем є вартісний характер засобів досягнення результатів, а в деяких випадках і самих цілей, тобто одержання прибутку [26, с.45].

Оцінка ефективності дозволяє ідентифікувати можливості для оптимізації використання активів, такі як зниження витрат на обслуговування, підвищення їхньої продуктивності та зменшення ризиків. Так, забезпечення оптимального використання необоротних активів допомагає підприємству підтримувати конкурентну перевагу та забезпечує його стійкість на ринку.

Процес оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві - це систематична та комплексна діяльність, спрямована на визначення ефективності використання капітальних ресурсів у виробничому та операційному процесах. Цей процес включає в себе аналіз фінансових та оперативних показників, оцінку продуктивності та рентабельності необоротних активів, а також ідентифікацію можливостей для їхнього оптимізації та покращення.

Оцінка ефективності використання необоротних активів допомагає

підприємству зрозуміти, наскільки результативно використовуються активи для досягнення стратегічних цілей та забезпечення фінансової стійкості. Цей процес вимагає впровадження відповідної методології та інструментів оцінки, а також активної співпраці між фінансовими, виробничими та управлінськими відділами підприємства. Результатом оцінки ефективності використання необоротних активів є розробка стратегій та рекомендацій з оптимізації активів, що дозволяє підприємству підвищити продуктивність, знизити витрати та підвищити конкурентоспроможність [26, с.56].

Оцінка ефективності використання необоротних активів на підприємстві включає в себе ряд завдань, спрямованих на аналіз та оптимізацію використання капітальних ресурсів [22, с.336]:

- аналіз продуктивності активів – перевірка того, наскільки ефективно необоротні активи використовуються для виробничих процесів та забезпечення операційного циклу підприємства;

- оцінка рентабельності активів - визначення доходності та прибутковості капітальних вкладень у необоротні активи, що дозволяє зрозуміти, чи варто інвестувати в певні активи;

- визначення ефективності витрат на утримання активів - аналіз витрат на обслуговування, ремонт та експлуатацію активів для визначення їх оптимального рівня та зниження витрат;

- ідентифікація можливостей для оптимізації активів - виявлення потенційних можливостей для покращення використання активів, включаючи модернізацію, заміну застарілого обладнання або впровадження нових технологій.

- оцінка ризиків та можливостей - аналіз потенційних ризиків, пов'язаних з експлуатацією необоротних активів, та визначення можливостей для їх управління та мінімізації;

- визначення вартості та збереження капітальних активів - оцінка поточної вартості необоротних активів та розробка стратегій для їхнього збереження та підвищення вартості в майбутньому;

- розробка стратегій управління активами - визначення оптимальних стратегій управління необоротними активами для досягнення стратегічних цілей підприємства та забезпечення його стійкості та конкурентоспроможності.

Завдання аналізу, також, можна виділити в певні групи [9; 22]:

1. Виявлення міри забезпеченості підприємства необоротними активами відповідно до виробничої програми (яка повинна вписуватися в загальну стратегію розвитку підприємства) бізнес-плану тощо.

2. Вивчення міри використання необоротних активів за узагальнюючими і частковими показниками. Виявлення і вимір чинників, що вплинули на рівень цих показників.

3. Встановлення міри використання основного (технологічного) устаткування і виробничої площі.

4. Виявлення і вимір резервів підвищення ефективності необоротних активів.

Серед найбільш відомих у практичній діяльності напрямів економічного аналізу необоротних активів виділяють наступні його види (рис. 1.3).

Рис. 1.2. Напрями економічного аналізу необоротних активів [4; 15; 22]

Аналіз обсягів необоротних активів - це процес дослідження та оцінки розміру та структури необоротних активів у власності підприємства. Основна мета цього аналізу - з'ясувати, які конкретні активи належать підприємству, скільки їх, як вони розподілені за різними категоріями (наприклад, машини та обладнання, нерухомість, транспортні засоби тощо), та яку вартість вони представляють на певний момент часу [22, с. 76].

Суть аналізу обсягів необоротних активів полягає в тому, щоб дізнатися, які активи компанія має у своєму розпорядженні, чи вони відповідають поточним потребам та стратегічним цілям підприємства, а також як їх можна оптимізувати для підвищення ефективності та прибутковості. Цей аналіз може включати в себе вивчення фінансової звітності компанії, інвентаризацію фізичних активів, оцінку ринкової вартості активів, а також порівняння з іншими компаніями у галузі. Він надає керівництву підприємства необхідну інформацію для прийняття рішень щодо розподілу ресурсів, планування інвестицій та розвитку бізнесу.

Горизонтальний аналіз динаміки необоротних активів - це метод порівняльного аналізу, що використовується для вивчення змін у рівні та структурі необоротних активів протягом певного періоду часу. Суть цього аналізу полягає у порівнянні фінансових показників необоротних активів у двох або більше звітних періодах з метою виявлення тенденцій та змін у діяльності підприємства [9, с.98].

Під час горизонтального аналізу динаміки необоротних активів аналізуються не лише загальні цифри, але й їхні складові частини та структура. Зокрема, досліджуються зміни в розподілі активів між різними категоріями (наприклад, машини та обладнання, нерухомість, транспортні засоби), а також зміни в їхній вартості та частці в загальній сумі активів.

Основна мета горизонтального аналізу полягає в ідентифікації тенденцій та змін у розвитку підприємства з погляду його необоротних активів. Цей аналіз допомагає керівництву підприємства зрозуміти, як ефективно використовуються активи та чи відповідають вони стратегічним цілям компанії. Він також допомагає виявити можливі проблеми та прогнозувати майбутні тенденції у розвитку бізнесу.

Вертикальний аналіз структури необоротних активів - це метод порівняльного аналізу, який дозволяє досліджувати внутрішню структуру складових частин необоротних активів та їхню взаємодію у відсотковому співвідношенні до загальної суми необоротних активів. Суть цього аналізу

полягає в порівнянні відсоткового співвідношення окремих видів активів до загальної вартості необоротних активів у визначеному періоді [26, с. 106].

Основна мета вертикального аналізу полягає в тому, щоб зрозуміти структуру та розподіл необоротних активів підприємства та виявити їхні внутрішні зв'язки. Цей аналіз дозволяє керівництву підприємства отримати дані щодо того, наскільки різноманітні типи активів відображають стратегічні цілі компанії та її специфіку бізнесу. Він також може допомогти виявити недоліки у структурі активів та виявити можливості для їхнього оптимізованого розподілу.

Аналіз забезпеченості необоротними активами - це процес оцінки того, наскільки відповідні та адекватні необоротні активи підприємства його поточним та майбутнім потребам і цілям. Суть цього аналізу полягає в порівнянні наявних необоротних активів з потребами підприємства з урахуванням його стратегічних завдань, обсягу виробництва, технологічних потреб та інших факторів [59, с.43].

Під час аналізу забезпеченості необоротними активами перевіряється, чи вистачає активів для забезпечення нормального функціонування підприємства і чи вони відповідають його поточним потребам та стратегічним цілям. Для цього можуть використовуватися різні показники, такі як витрати на утримання активів, їхня вартість в порівнянні з ринковими цінами, технічний стан активів тощо.

Основна мета аналізу забезпеченості необоротними активами - забезпечити оптимальний рівень активів, щоб підприємство могло ефективно виконувати свої функції та досягати поставлених цілей. Цей аналіз допомагає керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо придбання, утримання, модернізації або відчуження необоротних активів для оптимізації їхнього використання та максимізації вартості для компанії.

Аналіз використання необоротних активів - це процес оцінки ефективності та продуктивності використання капітальних ресурсів підприємства для досягнення його стратегічних цілей. Суть цього аналізу полягає в дослідженні того, як ефективно та ефективно використовуються необоротні активи у

виробничих та операційних процесах підприємства.

Під час аналізу використання необоротних активів проводиться оцінка їхньої використаної потужності, рівня використання у порівнянні з потенційно можливим, а також визначення ефективності виробничих процесів, які залежать від цих активів [59, с.44].

Основна мета аналізу використання необоротних активів - виявлення можливостей для покращення продуктивності та ефективності використання капітальних ресурсів. Цей аналіз допомагає ідентифікувати проблемні сфери в управлінні активами, виявляти недооптимізовані процеси та ресурси, а також розробляти стратегії для їхнього покращення.

Проведення коефіцієнтного аналізу ефективності використання необоротних активів виявляється важливим із наступних причин [46; 66]:

- коефіцієнтний аналіз дозволяє оцінити, наскільки ефективно використовуються необоротні активи у виробничих та операційних процесах підприємства. Це допомагає визначити рівень продуктивності та ефективності використання капітальних ресурсів;

- коефіцієнтний аналіз дозволяє ідентифікувати області, де може бути покращено використання необоротних активів. Це може включати виявлення неефективних процесів, застарілого обладнання або недооптимізованих виробничих потоків;

- аналіз ефективності використання необоротних активів допомагає оцінити фінансову стійкість підприємства. Відповідні коефіцієнти можуть вказати на те, як добре підприємство використовує свої капітальні ресурси для забезпечення прибутковості та стійкості;

- за допомогою коефіцієнтного аналізу можна порівняти ефективність використання необоротних активів з іншими підприємствами у галузі. Це допомагає визначити конкурентні переваги та недоліки підприємства.

Отже, проведення коефіцієнтного аналізу ефективності використання необоротних активів є важливим етапом управління капітальними ресурсами підприємства, який дозволяє забезпечити оптимальне використання активів та

досягнення стратегічних цілей [57, с.68].

Для оцінки ефективності використання необоротних активів суб'єкта господарювання варто застосувати такі основні показники, як коефіцієнт виробничої віддачі, рентабельність необоротних активів, коефіцієнт виробничої місткості. Але усі існуючі показники оцінки ефективності використання необоротних активів є статичними й вимагають бази порівняння для прийняття кінцевого результату щодо визначення ефективності. Тому необхідно використовувати такі показники, які б не тільки визначали статичний рівень ефективності, а й відображали його динамічну складову й при цьому не потребували бази порівняння.

З цієї точки зору, можна доповнити дану групу показників, коефіцієнтом еластичності прибутку від необоротних активів та коефіцієнтом еластичності товарообігу від операційних необоротних активів, які відображають вплив зміни необоротних активів на зміну результативних показників ефективності - товарообігу або прибутку. Логічно, що стан ефективності характеризує ситуація, коли збільшення вартості необоротних активів викликає більше збільшення товарообігу чи прибутку. Тому дані коефіцієнти для засвідчення ефективності використання повинні бути більше ніж одиниця [1, с.67].

Методика розрахунку основних показників стану, руху та ефективності використання необоротних активів підприємства представлена у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Показники стану, руху та ефективності використання необоротних активів [2]

Назва показника	Формула	Оцінювання за динамікою
1	2	3
Показники стану необоротних активів		
Коефіцієнт зносу необоротних активів	Накопичена амортизація / Первісна вартість необоротних активів	Зменшення
Коефіцієнт придатності необоротних активів	Залишкова вартість необоротних активів / Первісна вартість необоротних активів	Збільшення
Показники руху необоротних активів		
Коефіцієнт оновлення необоротних активів	Вартість введених необоротних активів / Первісна вартість необоротних активів на поч. пер.	Збільшення

Продовження таблиці 1.5

1	2	3
Період оновлення необоротних активів	Первісна вартість необоротних активів на поч. пер. / Вартість нових необоротних активів	Зменшення
Коефіцієнт вибуття необоротних активів	Вартість вибулих необоротних активів / Первісна вартість необоротних активів на поч. пер.	Збільшення
Показники ефективності використання необоротних активів		
Віддача необоротних активів	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість необоротних активів	Зростання
Оборотність необоротних активів	Дохід від реалізації продукції / Середньорічна вартість необоротних активів	Зростання
Місткість необоротних активів	Середньорічна вартість необоротних активів / Собівартість реалізованої продукції	Зменшення
Рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток (збиток) / Середньорічна вартість необоротних активів	Збільшення при чистому прибутку
Озброєність необоротним активами	Залишкова вартість необоротних активів / Середньооблікова чисельність працівників	Зростання
Коефіцієнт довгострокового фінансування необоротних активів	Необоротні активи / (Власний капітал+Довгострокові зобов'язання+Доходи майбутніх періодів)	Зростання

Слід зазначити, що прибуток є основним результативним показником, що визначає ефективність. Він є кінцевим показником результативності діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, і необоротні активи прямо чи опосередковано впливають на його розмір. А товарообіг є одним із специфічних показників, що визначає результативність операційної діяльності підприємства. Але при цьому слід зауважити, що не всі необоротні активи беруть участь у створенні товарообігу, а лише ті, що забезпечують здійснення підприємствами операційної діяльності [2].

Можна зробити висновок, що лише комплексний підхід до оцінювання ефективності використання необоротних активів виявляється надзвичайно важливим у забезпеченні успішності та стійкості підприємства. Він дозволяє оцінити різні аспекти використання необоротних активів, включаючи технічну готовність, фінансову ефективність та виробничу продуктивність. Оцінка ефективності повинна враховувати як фінансові аспекти (наприклад, рентабельність), так і оперативні (наприклад, використання ресурсів та обладнання).

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління необоротними активами підприємства

Нормативно-правове забезпечення відносин у сфері управління необоротними активами підприємства - це сукупність законодавчих актів, норм, правил та стандартів, які регулюють процеси управління, експлуатації, володіння та використання капітальних ресурсів організації. Це включає в себе закони, постанови, інструкції та нормативно-правові акти, які визначають права та обов'язки підприємства щодо управління своїми необоротними активами.

Відповідне нормативно-правове забезпечення встановлює правовий каркас для управління необоротними активами, визначаючи правила їхнього придбання, використання, обліку, амортизації, зберігання та вибуття. Воно також може включати в себе вимоги щодо звітності та документації, які підприємство повинно дотримуватися.

В сучасних умовах нормативно-правове забезпечення є важливим елементом управління необоротними активами, оскільки воно створює стабільну та передбачувану базу для діяльності підприємства, сприяє додержанню законодавчих вимог та забезпечує захист прав власності та інтересів учасників бізнесу. Це також допомагає уникнути ризиків невідповідності законодавству та можливих правопорушень, що може мати негативні наслідки для підприємства [12, с.336].

Основою законодавчого забезпечення відносин у сфері надходження, вибуття, використання та оцінювання об'єктів необоротних активів підприємства використовується інформація бухгалтерського та управлінського обліку.

При веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності, складовою частиною якої є баланс, суб'єктам господарювання слід керуватися положеннями Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та вимогами національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку [41].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» бухгалтерським обліком є процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [39].

У даному випадку слід керуватися загальним нормативним документом – Господарським кодексом України, п. 1 ст. 3 якого визначено, що під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та продаж продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність [60]. Тобто у ході здійснення господарської діяльності, підприємства використовують майно, яке і має обліковуватися.

Поняття «майно» – це фактично юридичне поняття, однак похідне від майновий стан, майновий потенціал, є невід'ємною частиною мови економіки й активно використовуються в різних галузях економічної науки. Поняття «майно» є невід'ємним від поняття самого підприємства. Так, відповідно до п. 4 ст. 62 Господарського кодексу України підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом. Майном відповідно до п. 1 ст. 139 Господарського кодексу України визнається сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне вираження, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів [60].

Залежно від економічної форми, якої може набувати майно у процесі здійснення господарської діяльності, Господарським кодексом України передбачено види майнових цінностей. У той же час п. 1. ст. 66 Господарського кодексу України визначено, що майно підприємства включає виробничі та невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства.

Таким чином, законодавці основним критерієм визнання майна підприємства визначають факт відображення (невідображення) його в балансі. Враховуючи, що відповідно до ст. 133 Господарського кодексу України [60] основу правового режиму майна суб'єктів господарювання, на якій базується їх господарська діяльність, становлять право власності та інші речові права – право господарського відання, право оперативного управління, а також інші речові права, передбачені Цивільним Кодексом України [67], – видається логічним твердження, що в активі балансу суб'єкта господарювання відображається його власність, а точніше майно, належне йому на праві власності, праві господарського відання, праві оперативного управління.

В той же час у жодному нормативному документі, що регулюють процес ведення та організації бухгалтерського обліку, згадки про поняття «майно» відсутні. Натомість рядом нормативних документів передбачено існування терміну «активи».

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік», п. 3 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та пп. 2 п. 1 ст. 14 Податкового кодексу України активами визнаються ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому. Причому економічна вигода, відповідно до трактування ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік», – це потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів [39; 56].

У МСФЗ визначення поняття «актив» наведене в п. 4.4 Концептуальної основи і представлення фінансової звітності: «актив – це ресурс, контрольований суб'єктом господарювання в результаті минулих подій, від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання». Майбутня економічна вигода, втілена в активі, в трактуванні п. 4.8 Концептуальної основи є потенціалом, який може сприяти надходженню (прямо або непрямо) грошових коштів і їх еквівалентів до суб'єкта господарювання [47].

Ключовою в МСФЗ є така характеристика активу, як контроль, яка кардинально відрізняє систему дореформеного обліку в Україні, сучасну російську й українську облікові практики та МСФЗ. Так, п. 4.12 Концептуальної основи передбачено, що «При визначенні існування активу право власності не є істотним; таким чином, наприклад, орендоване майно є активом, якщо суб'єкт господарювання контролює вигоди, які передбачає одержати від цього майна. Незважаючи на те, що здатність суб'єкта господарювання контролювати вигоди, як правило, визначається юридичними правами, стаття може, однак, відповідати визначенню активів, навіть коли юридичного контролю немає» [60]. Отже, сьогодні в трактуванні Концептуальної основи наявність контролю не тотожна наявності права власності у суб'єкта господарювання.

З прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО 7 «Основні засоби» внесено кардинальні зміни до системи бухгалтерського обліку підприємства, особливо до одного з головних елементів методу бухгалтерського обліку – методу оцінки, як способу грошового вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку [2; 15].

Поняття «оцінка» в ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО використовується у тлумаченнях принципу бухгалтерського обліку, сутності активів, зобов'язань, доходів і витрат, змісту облікової політики, а також фігурує у формулюванні принципів бухгалтерського обліку [39; 99].

Згідно з П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами. Інакше кажучи, це приблизна величина, яка визначається підприємством, спираючись на минулий досвід і наявну інформацію.

Базою для ведення обліку й оцінки необоротних активів виступають нормативно-правові акти П(С)БО та Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку (табл. 1.6).

Порівняння законодавчої бази України та МСБО з питань
ведення обліку та оцінки необоротних активів [60]

Статті балансу (необоротні активи)	П(С)БО	Міжнародні стандарти
Нематеріальні активи	П(С)БО 8	МСБО 38
Незавершені капітальні інвестиції	П(С)БО 18, П(С)БО 28	МСБО 11, МСБО 36
Основні засоби	П(С)БО 27, П(С)БО 33, П(С)БО 7, П(С)БО 14, П(С)БО 28	МСФЗ 5, МСФЗ 6, МСБО 16, МСБО 17, МСБО 36
Довгострокові біологічні активи	П(С)БО 30, П(С)БО 28	МСБО 41, МСБО 36
Довгострокові фінансові інвестиції	П(С)БО 12, П(С)БО 13, П(С)БО 28	МСФЗ 7, МСБО 28, МСБО 32, МСБО 36, МСБО 39
Довгострокова дебіторська заборгованість	П(С)БО 10	МСБО 18
Інвестиційна нерухомість	П(С)БО 32, П(С)БО 28	МСБО 40, МСБО 36
Відстрочені податкові активи	П(С)БО 17, П(С)БО 28	МСБО 12, МСБО 36
Гудвіл	П(С)БО 19	МСБО 22
Інші необоротні активи	П(С)БО 7	-
Гудвіл при консолідації	П(С)БО 19	МСБО 22
Необоротні активи, утримувані для продажу	П(С)БО 27	МСФЗ 5

З введенням в практику обліку справедливої вартості активного розвитку набуває оціночна діяльність, яка все частіше почала проникати у всі майнові відносини суб'єктів господарювання різних форм власності.

Відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07 2001 р. № 2658-III, під оціночною діяльністю слід розуміти «діяльність оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, визнаних такими відповідно до положень цього Закону, яка полягає в організаційному, методичному та практичному забезпеченні проведення оцінки майна, розгляді та підготовці висновків щодо вартості майна [59].

Майнові права на результати інтелектуальної діяльності засвідчуються відповідними документами (патентом, сертифікатом, ліцензією тощо) у порядку, встановленому законодавством України.

Важливим інструментом реалізації принципів і методів бухгалтерського обліку, у т. ч. обліку необоротних активів є План рахунків та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Інформаційне забезпечення відносин у сфері управління необоротними активами підприємства - це система збору, обробки, зберігання та передачі даних про необоротні активи з метою забезпечення ефективного прийняття управлінських рішень та оптимізації їх використання. Це охоплює різноманітні інформаційні ресурси, включаючи дані про технічний стан активів, їхню вартість, інвестиційні потреби, а також дані про ринкове середовище та конкурентну ситуацію [46].

Інформаційне забезпечення включає в себе системи обліку та звітності, які дозволяють відстежувати рух необоротних активів, їхню амортизацію та вартість. Також це можуть бути спеціалізовані програмні засоби для управління активами, які надають інформацію про технічний стан обладнання, строк служби, поточні ремонти та обслуговування.

Інформаційне забезпечення допомагає керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів, інвестиційних проектів, стратегічного розвитку та оптимізації виробничих процесів. Воно також дозволяє вчасно виявляти проблеми та ризики, пов'язані з управлінням необоротними активами, та реагувати на них.

Отже, інформаційне забезпечення є важливою складовою управління необоротними активами підприємства, яка дозволяє забезпечити доступ до необхідної інформації для ефективного управління активами та досягнення стратегічних цілей [26, с.83].

Для управління необоротними активами підприємства доступні різноманітні джерела інформації, які можна розділити на внутрішні та зовнішні. Наведемо деякі з найбільш поширених джерел інформації [17; 40]:

1. Бухгалтерська звітність. Внутрішнє джерело інформації, яке надає дані про стан та вартість необоротних активів у фінансових звітах підприємства,

включаючи баланс, звіт про зміни у фінансовому стані, звіт про рух коштів та інші.

2. Облікові реєстри. Внутрішні системи обліку, які включають бази даних та програмне забезпечення для обліку та відстеження необоротних активів, їхньої амортизації, обслуговування та іншої інформації.

3. Технічна документація. Джерело внутрішньої інформації, що містить технічні характеристики, інструкції з експлуатації, технічні паспорти та інші документи, які стосуються необоротних активів.

4. Зовнішні аналітичні дослідження. Інформація, що надходить від зовнішніх аналітичних агентств, фінансових аналітиків, інвестиційних банків та інших джерел, які надають огляди та оцінки необоротних активів підприємства.

5. Ринкова інформація. Джерело зовнішньої інформації, яке включає дані про ціни, тенденції, попит та пропозицію на ринку необоротних активів, конкурентну ситуацію та інші фактори, які можуть впливати на їхню вартість та використання.

6. Експертна оцінка. Внутрішнє або зовнішнє джерело інформації, яке включає оцінку та консультації від фахівців з різних галузей, таких як фахівці з обліку, фінансів, інженерів, експерти з оцінки вартості та інші.

Таким чином, визначені джерела інформації спільно допомагають управлінцям отримувати повну та достовірну інформацію про необоротні активи підприємства, необхідну для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління необоротними активами підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що необоротні активи підприємства є одними із найважливіших частин його майна, вони становлять основну частку активів та мають значний вплив на ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Їх достатня кількість забезпечує безперервність виробництва, що і зумовлює важливість раціонального використання, достовірного відображення в обліку інформації про них. Для розуміння економічної природи необоротних активів, як об'єктів обліку та управління, звернемось до результатів досліджень науковців.

2. Встановлено, що необоротні активи - це різноманітні матеріальні та нематеріальні активи, що мають тривале призначення та використовуються підприємством для забезпечення основної діяльності протягом тривалого періоду, перевищуючи один операційний цикл. Вони не призначені для реалізації в найближчому майбутньому та включають у себе основні засоби, нерухомість, інтелектуальну власність, фінансові інвестиції та інші активи, які є необхідними для ефективного функціонування та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

3. Узагальнено, що управління необоротними активами підприємства - це систематичний процес планування, контролю, координації та оптимізації використання матеріальних і нематеріальних активів, які не підлягають регулярному обміну на грошові кошти або споживанню протягом короткого періоду. Основна мета цього процесу полягає у максимізації вартості активів для підприємства, забезпеченні їх ефективного використання для досягнення стратегічних цілей, зниженні ризиків та оптимізації витрат.

4. Обґрунтовано, що управління необоротними активами є критично важливим елементом успішної стратегії підприємства в сучасних умовах конкурентного бізнесу. Відповідне управління необоротними активами сприяє

зниженню ризиків, пов'язаних з їх експлуатацією та збереженню вартості активів у майбутньому. В умовах швидкої зміни технологій та ринкових умов, якісне управління необоротними активами дозволяє підприємствам підтримувати свою конкурентоспроможність.

5. Обґрунтовано, що процес оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві - це систематична та комплексна діяльність, спрямована на визначення ефективності використання капітальних ресурсів у виробничому та операційному процесах. Цей процес включає в себе аналіз фінансових та оперативних показників, оцінку продуктивності та рентабельності необоротних активів, а також ідентифікацію можливостей для їхнього оптимізації та покращення.

6. Доведено, що лише комплексний підхід до оцінювання ефективності використання необоротних активів виявляється надзвичайно важливим у забезпеченні успішності та стійкості підприємства. Він дозволяє оцінити різні аспекти використання необоротних активів, включаючи технічну готовність, фінансову ефективність та виробничу продуктивність. Оцінка ефективності повинна враховувати як фінансові аспекти (наприклад, рентабельність), так і оперативні (наприклад, використання ресурсів та обладнання).

7. Встановлено, що інформаційне забезпечення є важливою складовою управління необоротними активами підприємства, яка дозволяє забезпечити доступ до необхідної інформації для ефективного управління активами та досягнення стратегічних цілей. Визначені джерела інформації спільно допомагають управлінцям отримувати повну та достовірну інформацію про необоротні активи підприємства, необхідну для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПТК ТОВ «АГРОМАТ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПТК ТОВ «АГРОМАТ»

ПТК ТОВ «Агромат» (Промислово-технічна компанія «Агромат») - українська компанія, виробник керамічної плитки, сантехніки, меблів та освітлювальних приладів. За підсумками 2021 року компанія займала 24% українського ринку кераміки, а в 2023 році - близько 36%. Штаб-квартира компанії знаходиться в Києві [61].

Організаційно-правова характеристика підприємства ПТК ТОВ «Агромат» представлена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Організаційно-правова характеристика ПТК ТОВ «Агромат» [61]

Параметр діяльності	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ПРОМИСЛОВО-ТЕХНІЧНА КОМПАНІЯ У ВИГЛЯДІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АГРОМАТ
Скорочена назва	ПТК ТОВ «Агромат»
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	21509937
Дата реєстрації	25.08.1993 р.
Уповноважені особи	Войтенко Сергій Володимирович
Розмір статутного капіталу	130 850 000,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності	Приватна
Види діяльності	Основний: 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням Інші: 23.31 Виробництво керамічних плиток і плит 46.74 Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля
Місцезнаходження юридичної особи:	Україна, 03115, місто Київ, проспект Перемоги, будинок 89а

Отже, компанію ПТК ТОВ «Агромат», код ЄДРПОУ 21509937, було зареєстровано 25.08.1993 р. Розмір статутного капіталу компанії складає 130 850 000,00 грн. На момент останнього оновлення даних 30.04.2024 р. стан компанії - не перебуває в процесі припинення.

Компанія створена 25 серпня 1993 року. Поступово компанія налагодила контакти з іноземними партнерами. Перші поставки продукції таких фабрик як Gustavsberg (Швеція), Oras (Фінляндія), Italgres (Іспанія), Kale (Туреччина), Sanchis (Іспанія) відбулися у 1995 році [61].

У 1996 році відбувся початок виробництва фігурних елементів мощення. Почали виготовляти різнобарвну бетонну плитку за технологією вібролиття. Її широко використовують для впорядкування території, мощення вулиць і скверів.

Починаючи з 2000 року компанія вже успішно працює з відомими європейськими фабриками та відкриває найбільший у Європі спеціалізований центр керамічної плитки та сантехніки «Світ кераміки», який тепер усі знають як АГРОМАТ В на вул. Булаховського, 2/1 у Києві. А ще саме в цьому місці з'явився перший у СНД House of Villeroy&Boch з продукцією знаменитого німецького бренду. Компанія АГРОМАТ затверджується на ринку як найбільший український імпортер. Активно розвивається дилерська мережа в багатьох містах України [61].

В даний час в структурі компанії знаходиться ряд дочірніх підприємств. Окрім основних напрямків діяльності, компанія розвиває власний ресторанний, туристичний та рекламний бізнес, а також власні логістичні центри.

ПТК ТОВ «Агромат» - лідер з продажу керамічної плитки та сантехніки на ринку України. ПТК ТОВ «Агромат» поставляє в Україні керамічну плитку для стін, підлоги, фасадів і басейнів, мозаїку, змішувачі, раковини, ванни, душові кабінки, санфаянс; а також інженерне обладнання для опалення, водопостачання та водовідведення. Цей перелік доповнює будівельна хімія - фарби, лаки, декоративні штукатурки, будівельні суміші. Крім того, компанія реалізує меблі та освітлювальні прилади для ванних кімнат.

Види діяльності ПТК ТОВ «Агромат» [61]:

46.73 - Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням

23.31 - Виробництво керамічних плиток і плит

46.74 - Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього

46.90 - Неспеціалізована оптова торгівля

47.52 - Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах

47.59 - Роздрібна торгівля меблями, освітлювальним приладдям та іншими товарами для дому в спеціалізованих магазинах

52.10 - Складське господарство.

Характеристика засновників підприємства ПТК ТОВ «Агромат» за статутним капіталом представлена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Характеристика засновників ПТК ТОВ «Агромат»
за статутним капіталом

Засновники підприємства	Статутний капітал	
	сума, грн.	питома вага, %
Войтенко С.В.	37245000	28,65
Рева В.І.	37245000	28,65
Тадай А.А.	37245000	28,65
Башота О.М.	13065000	10,05
Рушелюк Н.П.	5200000	4,00
Разом	130000000	100,00

Комерційна та виробнича діяльність ПТК ТОВ «Агромат» регулюється Господарським, Цивільним та Податковим кодексами України, Законами України «Про захист прав споживачів», «Про споживчу кооперацію», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного добробуту населення», «Про рекламу» та ін.

Місія компанії ПТК ТОВ «Агромат» - Ми створюємо стильні рішення для естетів [61].

Візія компанії ПТК ТОВ «Агромат»: Агромат - національна мережа інтеграційних просторів стильних рішень «одяг для дому».

Цінності компанії ПТК ТОВ «Агромат» [61]:

- турбота про співробітників та клієнтів;
- екологічність;
- виконання своїх зобов'язань;
- підприємливість: спроможність створювати і розвивати нові підходи ведення бізнесу;
- стиль: здатність творити прекрасне з буденного, відтворюючи це в ключових елементах картини;
- системність: спроможність бачити і творити цілісну картину.

Стратегічні досягнення компанії ПТК ТОВ «Агромат» на ринку полягають в наступному:

- 1) 30+ років на ринку - ми оформлюємо українські оселі, стадіони, аеропорти, ТЦ та ресторани;
- 2) 30+ магазинів в Україні - наші магазини є у кожному куточку України;
- 3) великий онлайн-магазин. Обирати та купувати – зручно;
- 4) 1000+ брендів - кращі світові та українські виробники, яких ми знаємо особисто.

Кадрова політика підприємства будується на науковій обґрунтованості, гнучкості, відповідності стратегії розвитку підприємства з використанням індивідуального підходу. Середньооблікова кількість штатних працівників ПТК ТОВ «Агромат» у 2023 р. наведена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Середньооблікова кількість штатних працівників ПТК ТОВ «Агромат» у 2023 р.

Категорія працівників	Кількість, осіб
Всього працівників, із них:	978
Кваліфіковані та інші робітники	243
Професіонали та фахівці	394
Керівники	149
Технічні службовці	157
Різноробочі	35

Середньооблікова кількість штатних працівників ПТК ТОВ «Агромат» за 2023 рік складає 978 осіб, тобто зменшилась на 8 % у порівнянні з 2021 роком (1060 осіб). Для зменшення плинності кадрів підприємства вживаються заходи щодо забезпечення продуктивної зайнятості та раціонального і ефективного використання робочого часу, оптимізації персоналу, поліпшення умов праці, розвитку нових форм організації праці, формування і зберкження сприятливого морально-психологічного клімату.

З урахуванням специфіки, змісту і напрямків господарської діяльності на підприємстві застосовується:

- почасова і почасово-преміальна оплата праці;
- індивідуальна форма організації та оплати праці.

Організаційна структура центрального офісу підприємства ПТК ТОВ «Агромат» представлена на рис. 2.1.

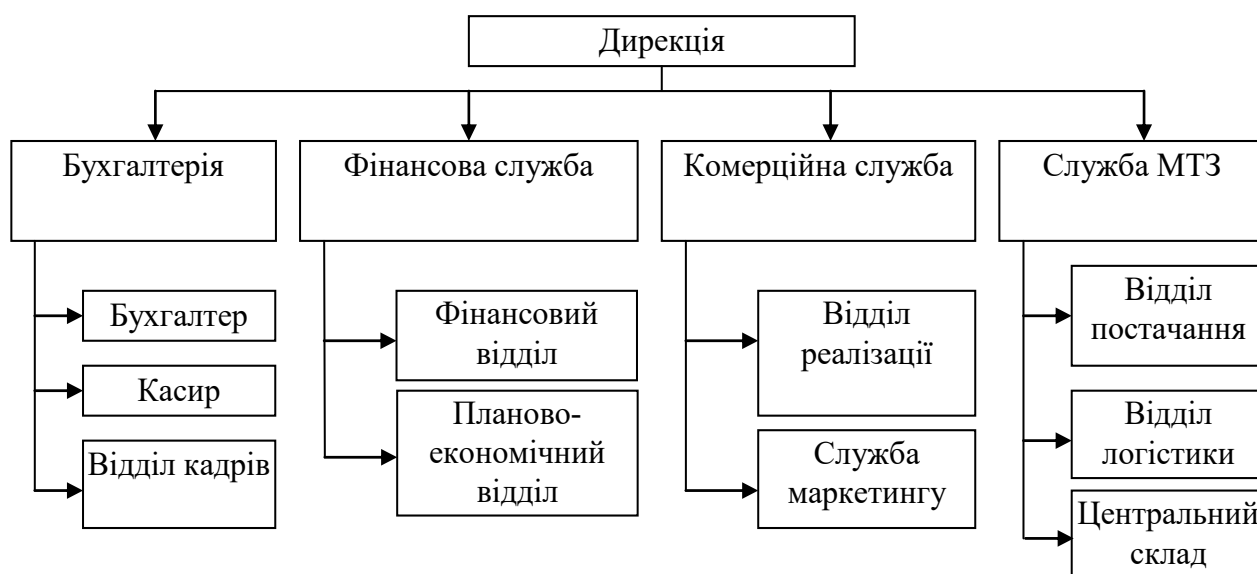

Рис. 2.1. Організаційна структура ПТК ТОВ «Агромат»

Зазначена на рис. 2.1 структура є найпоширенішим типом організаційної структури в торгово-посередницьких підприємствах. Вона характеризується великою кількістю горизонтальних та вертикальних зв'язків і відзначається невеликою кількістю рівнів управління при прийнятті рішень. Керівники цієї системи поділяються на лінійних та функціональних. Основою такої системи є лінійна вертикаль управління та спеціалізація управлінської діяльності за

функціональними ознаками, такими як технічна, економічна, логістична, фінансова сфери тощо.

Керівнику ПТК ТОВ «Агромат» безпосередньо підпорядковуються його заступники за функціональними обов'язками, такими як маркетинг, фінанси, персонал тощо. Загальний керівник здійснює лінійний вплив на всіх учасників структури, тоді як керівники функціональних відділів, таких як економічний, інженерно-технічний тощо, надають функціональну підтримку виконавцям завдань.

Дослідження показали, що в умовах військового стану в Україні керівництвом компанії ПТК ТОВ «Агромат» розроблено стратегію розвитку. Головними планами розвитку компанії на 2024-2025 роки є наступні [61]:

1. Зниження рівня витрат.
2. Збільшення споживчих якостей та конкурентоспроможності продукції та послуг.
3. Підвищення якості обслуговування покупців.
4. Розширення асортименту.
5. Розширення географії збуту.

Водночас, плани щодо капітального будівництва, розширення або удосконалення основних засобів відсутні у зв'язку з нестабільною економічною ситуацією та обмеженою наявністю грошових коштів ПТК ТОВ «Агромат».

Таким чином, реалізація цих проектів дозволить підприємству покращити якість послуг, розширити географію інтересів ПТК ТОВ «Агромат», знизити витрати, що значно покращить фінансовий стан підприємства. Сьогодні на підприємстві у відповідності зі стратегією розвитку ведуться роботи по впровадженню нового сучасного обладнання, освоєнню нових технологій і нових видів продукції. Отже, закладається певний фундамент конкурентоспроможності продукції ПТК ТОВ «Агромат» на світовому ринку в майбутньому.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану ПТК ТОВ «АГРОМАТ»

Умови кризових явищ, які спричинені війною в Україні ставлять перед підприємствами низку складних викликів, які вимагають досконалого розуміння фінансово-економічного стану. Проведення діагностики фінансово-економічного стану стає важливою складовою стратегії управління в умовах кризових ситуацій. Цей процес дозволяє підприємству зрозуміти свої сильні та слабкі сторони, ідентифікувати потенційні ризики та небезпеки, що можуть виникнути в кризових умовах. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства у кризових умовах допомагає керівництву розробити ефективну стратегію виходу з кризи та запобігти подальшому погіршенню ситуації. Точна діагностика дозволяє ідентифікувати проблемні сфери та вчасно приймати заходи для їх вирішення. Крім того, діагностика фінансово-економічного стану дозволяє ефективно використовувати наявні ресурси та здійснювати їх раціональне розподіл. Це також допомагає зберегти довіру партнерів та інвесторів, що є ключовим в аспекті фінансової стабільності. Зважаючи на вище сказане, проведення діагностики фінансово-економічного стану підприємства у кризових умовах виявляється необхідним кроком для забезпечення його виживання та подальшого успішного розвитку ПТК ТОВ «Агромат».

Діагностика фінансово-економічного стану підприємства є комплексним процесом оцінки фінансової та економічної діяльності підприємства з метою визначення його фінансового здоров'я та ефективності управління. Цей процес включає аналіз фінансових звітів, виявлення проблемних аспектів у фінансовій діяльності, оцінку ризиків та можливостей, а також розробку стратегій подальшого розвитку. Діагностика фінансово-економічного стану дозволяє виявити слабкі місця в управлінні фінансами та прийняти ефективні заходи щодо їх вирішення. Вона також допомагає керівництву підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення та вибирати стратегії розвитку, що відповідають поточній ситуації на ринку та у внутрішньому середовищі

підприємства. Діагностика фінансово-економічного стану є необхідним етапом для забезпечення фінансової стабільності та успішного функціонування підприємства в умовах змінного економічного середовища.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ПТК ТОВ «Агромат» на основі Додатків А і Б представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Основні економічні показники діяльності ПТК ТОВ «Агромат»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	1405968	1845277	1850192	444224	31,60
Валовий прибуток, тис. грн.	349489	403214	389993	40504	11,59
Чистий прибуток, тис. грн.	97578	102142	106231	8653	8,87
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	1638876,0	1875070,5	2001575,0	362699,0	22,13
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	435597,0	491255,0	526650,0	91053,0	20,90
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	1203279,0	1383815,5	1474925,0	271646,0	22,58
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	1032	1060	978	-54	-5,23
Фондовіддача, грн.	3,23	3,76	3,51	0,29	8,84
Фондомісткість, грн.	0,08	0,08	0,11	0,03	38,19
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	422,09	463,45	538,50	116,41	27,58
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	1362,37	1740,83	1891,81	529,44	38,86
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,17	1,33	1,25	0,09	7,36

Отже, дані з табл. 2.4 надають огляд основних економічних показників діяльності ПТК ТОВ «Агромат» за період з 2021 року до 2023 року. За аналізований період чистий дохід підприємства зріс на 31,60%, що свідчить про позитивну динаміку виробництва та продажів. Зафіксовано певне зростання валового прибутку на 11,59% та чистого прибутку на 8,87%. Це може вказувати на покращення ефективності управління виробництвом та оптимізацію витрат. Зафіксовано значний зріст середньорічної вартості активів на 22,13%, що може свідчити про збільшення обсягів інвестицій та розвитку підприємства.

Аналіз показав, що фондовіддача та фондоозброєність показують певний ріст, що може свідчити про ефективність використання ресурсів. Фондомісткість також зросла, що може вказувати на зростання капіталізації

підприємства. Зафіксовано значний ріст продуктивності праці на 38,86%, що може бути результатом впровадження ефективних методів управління та технологічного розвитку. Помітний приріст коефіцієнту оборотності оборотних активів на 7,36% свідчить про певне поліпшення обігу оборотних активів.

У цілому, дані свідчать про позитивну динаміку розвитку підприємства, однак можуть також вказувати на необхідність удосконалення деяких аспектів управління та фінансової стратегії для подальшого зростання та стабільності.

Діагностика майнового стану підприємства ПТК ТОВ «Агромат» в сучасних умовах є важливим етапом у стратегічному управлінні та прийнятті управлінських рішень. Проведення такої діагностики дозволяє здійснити комплексний аналіз всіх активів та ресурсів підприємства. Вона допомагає виявити потенційні ризики та проблеми в управлінні майном, такі як знос та застаріння обладнання, непродуктивне використання ресурсів, недостатня ефективність управління інвентарем тощо.

Проведення діагностики майнового стану дозволяє зрозуміти, які активи є найбільш цінними та прибутковими для підприємства, а також визначити потребу у їх модернізації чи заміні. Цей процес допомагає підприємству оптимізувати витрати та ефективно використовувати наявні ресурси. Діагностика майнового стану також дозволяє забезпечити правильне фінансове планування та збереження фінансової стабільності підприємства. Крім того, вона сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємства для потенційних інвесторів та кредиторів. Важливою перевагою проведення діагностики майнового стану є можливість вчасно виявляти проблеми та реагувати на них, що сприяє збереженню конкурентоспроможності та успішному розвитку ПТК ТОВ «Агромат».

Характеристика майна підприємства - це комплексна оцінка всіх активів, що належать підприємству, включаючи рухоме та нерухоме майно, фінансові інвестиції, інтелектуальну власність, а також інші матеріальні та нематеріальні активи. Ця оцінка включає в себе опис та оцінку кожного виду майна, його стану, вартості, потенційної прибутковості та ризиків.

Характеристика майна підприємства ПТК ТОВ «Агромат» та джерел його формування за балансом на основі Додатку А представлена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Характеристика майна підприємства ПТК ТОВ «Агромат»
та джерел його формування за балансом

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	440874	25,39	541636	26,90	511664	25,72	70790	16,06	0,33
в т.ч. основні засоби	349434	20,13	423279	21,02	430359	21,63	80925	23,16	1,51
2. Оборотні активи	1295444	74,61	1472187	73,10	1477663	74,28	182219	14,07	-0,33
в т.ч. запаси	1027302	59,17	1141964	56,71	1243258	62,50	215956	21,02	3,33
дебіторська заборгованість	249360	14,36	308583	15,32	225497	11,34	-23863	-9,57	-3,03
грошові кошти	6650	0,38	8111	0,40	8908	0,45	2258	33,95	0,06
Пасиви									
1. Власний капітал	920987	53,04	1017001	50,50	823591	41,40	-97396	-10,58	-11,64
в т.ч. зареєстрований капітал	132750	7,65	132950	6,60	132950	6,68	200	0,15	-0,96
Нерозподілений прибуток	629285	36,24	720304	35,77	658141	33,08	28856	4,59	-3,16
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	80253	4,62	152917	7,59	137357	6,90	57104	71,15	2,28
2. Поточні зобов'язання і забезпечення	735078	42,34	843905	41,91	1028379	51,69	293301	39,90	9,36
Баланс	1736318	100,00	2013823	100,00	1989327	100,00	253009	14,57	x

Можна стверджувати, що табл. 2.5 надає важливу інформацію про характеристику майна підприємства ПТК ТОВ «Агромат» та джерела його формування за балансом за період з 2021 року по 2023 рік. Станом на 2023 рік необоротні активи склали 511664 тис. грн., що на 16,06% більше, ніж у 2021 році. Основні засоби зросли на 23,16%, досягнувши 430359 тис. грн., що вказує на активні інвестиції в основний капітал. Аналіз засвідчив, що оборотні активи показали зростання на 14,07% до 1477663 тис. грн. Запаси значно збільшилися на 21,02%, тоді як дебіторська заборгованість зменшилася на 9,57%. Це може

свідчити про зміну стратегії управління оборотними активами.

Визначено, що власний капітал зменшився на 10,58%, до 823591 тис. грн., що може бути наслідком розподілу прибутку або зменшення обсягів власних вкладень. Довгострокові зобов'язання і забезпечення зросли на 71,15%, досягши 137357 тис. грн. Поточні зобов'язання і забезпечення також значно збільшилися на 39,90%, до 1028379 тис. грн., що може вказувати на збільшення фінансових зобов'язань підприємства.

Загалом, майновий стан підприємства ПТК ТОВ «Агромат» відображає зростання активів, проте зниження власного капіталу та збільшення зобов'язань. Це вимагає уважного аналізу та прийняття стратегічних рішень для забезпечення фінансової стабільності та розвитку підприємства.

В сучасному бізнес-середовищі проведення діагностики фінансових результатів ПТК ТОВ «Агромат» стає ключовим етапом стратегічного управління та прийняття ефективних управлінських рішень. Це важлива процедура, яка дозволяє здійснити комплексний аналіз фінансових показників підприємства за певний період часу. Проведення діагностики дозволяє отримати об'єктивну картину фінансового стану підприємства та зрозуміти його фінансові можливості та обмеження. Це надає можливість виявити потенційні проблеми та ризики, що можуть вплинути на фінансову стійкість та результативність підприємства.

Діагностика фінансових результатів також допомагає визначити стратегічні напрямки розвитку підприємства та вирішити проблеми, що виникають у процесі його діяльності. Крім того, вона є важливим інструментом для внутрішнього контролю та управління ресурсами підприємства. Діагностика фінансових результатів дозволяє оцінити ефективність використання фінансових ресурсів та забезпечити їх оптимальне використання. Вона є необхідною передумовою для розробки стратегій фінансового управління та забезпечення стабільності та успішності підприємства на ринку. У світлі постійних змін у економічному середовищі проведення діагностики фінансових результатів стає важливим інструментом для адаптації та

виживання підприємства ПТК ТОВ «Агромат».

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ПТК ТОВ «Агромат» на основі Додатку Б проаналізовано у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Механізм формування фінансових результатів діяльності
підприємства ПТК ТОВ «Агромат», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1405968	1845277	1850192	444224	31,60
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1056479	1442063	1460199	403720	38,21
Валовий прибуток	349489	403214	389993	40504	11,59
Інші операційні доходи	38859	48970	86336	47477	122,18
Адміністративні витрати	41346	54769	62037	20691	50,04
Витрати на збут	136537	172066	180865	44328	32,47
Інші операційні витрати	26056	16344	10524	-15532	-59,61
Фінансовий результат від операційної діяльності	184409	209005	222903	38494	20,87
Фінансові витрати	65223	84210	99196	33973	52,09
Інші витрати	49	50	95	46	93,88
Фінансовий результат до оподаткування	119137	124754	128495	9358	7,85
Чистий фінансовий результат	97578	102142	106231	8653	8,87

Отже, за даними табл. 2.6 представлено важливий огляд механізму формування фінансових результатів діяльності підприємства ПТК ТОВ «Агромат» за період з 2021 року по 2023 рік. За період 2021-2023 року доходи від реалізації продукції зросли на 31,60% порівняно з 2021 роком, досягнувши 1850192 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції також зросла на 38,21%, до 1460199 тис. грн., що вказує на збільшення витрат на виробництво. Зважаючи на зростання доходів, валовий прибуток збільшився на 11,59%, до 389993 тис. грн. Це може свідчити про зменшення витрат на виробництво та збут. Адміністративні та витрати на збут зросли на 50,04% та 32,47% відповідно, що може вплинути на загальну прибутковість підприємства.

Аналіз показав, що фінансовий результат збільшився на 20,87%, до 222903

тис. грн., що може свідчити про ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства. Чистий фінансовий результат також зріс на 8,87%, до 106231 тис. грн. Однак, ця динаміка є меншою порівняно з іншими фінансовими показниками, що вимагає уваги та подальшого аналізу.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ПТК ТОВ «Агромат» на основі Додатків А і Б представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства

ПТК ТОВ «Агромат»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,76	1,74	1,44	-0,33	-18,47
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,01	0,01	0,00	-4,25
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	560366	628282	449284	-111082	-19,82
Коефіцієнт автономії	0,53	0,51	0,41	-0,12	-21,95
Коефіцієнт фінансової залежності	1,89	1,98	2,42	0,53	28,12
Коефіцієнт фінансової стійкості	1,13	1,02	0,71	-0,42	-37,46
Коефіцієнт оборотності активів	0,86	0,98	0,92	0,07	7,76
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,65	1,90	2,01	0,36	21,69
Рентабельність господарської діяльності, %	9,45	7,40	7,50	-1,95	x
Рентабельність власного капіталу, %	11,47	10,54	11,54	0,08	x
Рентабельність продукції, %	13,90	10,57	8,64	-5,27	x

За результатами проведеного дослідження слід зробити висновок, що компанія ПТК ТОВ «Агромат» відзначалася суперечливим станом фінансової стійкості. Спостерігається значне зниження коефіцієнту загальної ліквідності на 18,47% до 1,44, що може вказувати на погіршення здатності підприємства виконувати свої поточні зобов'язання. Значення показника чистого оборотного капіталу зменшилося на 19,82%, що може свідчити про зменшення ресурсів, доступних для покриття поточних зобов'язань. Рентабельність господарської діяльності та власного капіталу показують відносно стабільне значення протягом періоду від 2021 до 2023 року. Спостерігається зниження рентабельності продукції на 5,27%, що може вказувати на погіршення ефективності виробництва або конкурентних умов.

2.3. Оцінка існуючої системи управління необоротними активами на ПТК ТОВ «АГРОМАТ»

Система управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат» – це комплекс організаційних, фінансових, технічних та аналітичних заходів, спрямованих на ефективне управління всіма необоротними активами підприємства від їхнього створення до експлуатації та відновлення. Ця система включає в себе стратегічне планування і тактичні дії, спрямовані на оптимізацію використання активів, збільшення їхньої ефективності та максимізацію прибутковості підприємства. Вона передбачає впровадження процесів з управління життєвим циклом активів, включаючи їхнє планування, придбання, утримання, модернізацію та вивід з експлуатації [60].

Ключовими складовими системи є аналіз потреб у необоротних активах, прогнозування їхньої вартості та зносу, а також контроль за їхнім використанням і реалізацією. Така система сприяє забезпеченню оптимального рівня ризику, підвищує фінансову стабільність та конкурентоспроможність підприємства ПТК ТОВ «Агромат», а також сприяє підтримці його довгострокового розвитку. В сучасних умовах швидко змінюючогося бізнес-середовища, система управління необоротними активами стає важливим інструментом для досягнення стратегічних цілей та забезпечення стійкого успіху підприємства ПТК ТОВ «Агромат».

Необоротні активи, що є неодмінною складовою майнового стану ПТК ТОВ «Агромат», відображаються у його балансі. Цей баланс, відомий як форма №1 - Звіт про фінансовий стан, становить основу для аналізу фінансової діяльності підприємства. Відповідно до балансу, майно класифікується залежно від видів ресурсів, що відображені в активі балансу, та видів джерел їх фінансування - пасивів балансу. Загальна вартість майна підприємства визначається як валюта балансу, і забезпечується виконанням тотожності: актив = пасив. Така система обліку дозволяє адекватно відображати фінансовий стан підприємства, забезпечуючи прозорість та достовірність інформації для

зацікавлених сторін [46].

Результати проведення горизонтального аналізу необоротних активів ПТК ТОВ «Агромат» представлено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка необоротних активів за даними фінансової звітності

ПТК ТОВ «Агромат», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Нематеріальні активи	853	11549	6533	5680	665,89
Незавершені капітальні інвестиції	20736	36957	0	-20736	-100,00
Основні засоби	349434	423279	430359	80925	23,16
Інші фінансові інвестиції	69851	69851	74772	4921	7,04
Усього необоротні активи	440874	541636	511664	70790	16,06

Аналіз показав, що загальна вартість необоротних активів підприємства у 2023 році становила 511664 тис.грн., що на 70790 тис.грн., або на 16,06 % більше, ніж у 2021 році. Відбулося зростання в динаміці нематеріальних активів на 5680 тис.грн., або у 6,65 разів; основних засобів на 80925 тис.грн., або на 23,16 %; інших фінансових активів на 4921 тис.грн., або на 7,04 %. Водночас, відбулося скорочення незавершених капітальних інвестицій ПТК ТОВ «Агромат» на 20736 тис.грн.

Результати проведення вертикального аналізу необоротних активів ПТК ТОВ «Агромат» представлено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Структура необоротних активів за даними фінансової звітності

ПТК ТОВ «Агромат», %

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р., п-в стр-ри
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Нематеріальні активи	853	0,19	11549	2,13	6533	1,28	1,08
Незавершені капітальні інвестиції	20736	4,70	36957	6,82	0	0,00	-4,70
Основні засоби	349434	79,26	423279	78,15	430359	84,11	4,85

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Інші фінансові інвестиції	69851	15,84	69851	12,90	74772	14,61	-1,23
Усього необоротні активи	440874	100	541636	100	511664	100	х

Аналіз показав, що в структурі необоротних активів підприємства найбільшу питому вагу займають основні засоби, а саме 84,11 % та водночас, відбулося зростання їх частки в загальній структурі у 2023 році на 4,84 пунктів порівняно з 2021 роком. Також, відбулося зростання нематеріальних активів в структурі на 1,08 пунктів. Водночас, зафіксовано скорочення незавершених капітальних інвестицій на 4,70 пунктів та інших фінансових інвестицій на 1,23 пункти.

Аналіз питомої ваги необоротних активів в загальній структурі активів за даними фінансової звітності ПТК ТОВ «Агромат» представлено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз питомої ваги необоротних активів в загальній структурі активів за даними фінансової звітності ПТК ТОВ «Агромат», %

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р., п-в стр-ри
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	
Усього необоротні активи	440874	25,39	541636	26,90	511664	25,72	0,33
Усього оборотних активів	1295444	74,61	1472187	73,10	1477663	74,28	-0,33
Разом	1736318	100,00	2013823	100,00	1989327	100,00	х

Аналіз показав, що в структурі активів підприємства необоротні активи у 2023 році становлять 25,72 %, що на 0,33 пункти більше, ніж у 2021 році. Отже, основою формування майнового потенціалу ПТК ТОВ «Агромат» є саме оборотні активи.

Наявність та стан необоротних активів напряму впливає на формування майнового потенціалу підприємства, а тому доцільно провести дослідження відповідних показників на прикладі ПТК ТОВ «Агромат» (табл. 2.11).

Аналіз впливу необоротних активів на формування майнового стану

ПТК ТОВ «Агромат»

Показник	Роки			2023 р. до 2021 р.
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	
Загальна вартість активів (майна), тис.грн.	1736318	2013823	1989327	253009
Вартість необоротних активів, тис. грн.	440874	541636	511664	70790
Вартість оборотних активів, тис. грн.	1295444	1472187	1477663	182219
Вартість матеріальних оборотних активів (запасів), тис. грн.	1027302	1141964	1243258	215956
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	249360	308583	225497	-23863
Грошові кошти, тис. грн.	6650	8111	8908	2258
Зареєстрований капітал, тис. грн.	132750	132950	132950	200
Власний капітал, тис. грн.	920987	1017001	823591	-97396
Залучений капітал, тис. грн.	815331	996822	1165736	350405
Довгострокові зобов'язання та забезпечення, тис. грн.	80253	152917	137357	57104
Короткострокові кредити банків, тис. грн.	366055	405505	280625	-85430
Поточні зобов'язання, тис. грн.	735078	843905	1028379	293301
Робочий (чистий оборотний) капітал, тис. грн.	560366	628282	449284	-111082
Частка власних оборотних активів	0,43	0,43	0,30	-0,13
Коефіцієнт постійності активів	0,25	0,27	0,26	0,00
Коефіцієнт мобільності активів	0,75	0,73	0,74	0,00
Коефіцієнт співвідношення:				0,00
необоротних і оборотних активів	0,34	0,37	0,35	0,01
оборотних і необоротних активів	2,94	2,72	2,89	-0,05

Отже, за результатами проведеного дослідження визначено, що вартість необоротних активів зростає на 70790 тис.грн. Важливими показниками майнового стану слід вважати показники постійності та мобільності активів. У 2023 році практично не відбувалося збільшення значення цих показників. Коефіцієнт співвідношення необоротних і оборотних активів засвідчує зростання їх питомої ваги на підприємстві.

Основою необоротних активів на підприємстві є основні засоби, а тому слід більш детально провести аналіз цієї статті необоротного капіталу ПТК ТОВ «Агромат». На основі стандартного визначення, сформульованого в НСБО-1, основні засоби є необоротними активами, що утримуються підприємством з метою використання у виробництві, постачанні товарів, наданні послуг або для здавання в оренду іншим особам, а також для

адміністративних та соціально-культурних потреб. Основна ознака таких активів - їхня очікувана тривалість корисного використання, яка перевищує один рік або операційний цикл, якщо він триває довше за рік [41]. Підприємство ПТК ТОВ «Агромат» не є винятком і має значну частку свого майнового стану, зосереджену у вигляді основних засобів. Це формує основу необоротних активів, що відображається в їх балансі та впливає на загальний фінансовий стан підприємства. Детальний аналіз цієї частини необоротного капіталу дозволяє з'ясувати ефективність їх використання, потенціал для оптимізації, а також планування ремонтних та модернізаційних заходів. Такий підхід сприяє забезпеченню раціонального використання ресурсів підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності [29].

Результати проведення аналізу основних засобів ПТК ТОВ «Агромат» представлено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Динаміка основних засобів за даними фінансової звітності

ПТК ТОВ «Агромат», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Первісна вартість основних засобів, тис.грн.	526749	618594	655553	128804	24,45
Залишкова вартість основних засобів, тис.грн.	349434	423279	430359	80925	23,16
Вартість зносу основних засобів, тис.грн.	177315	195315	225194	478790	27,00
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,34	0,32	0,34	0,01	2,05
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,66	0,68	0,66	-0,01	-1,04
Коефіцієнт фондомісткості	0,08	0,08	0,11	0,03	38,19
Коефіцієнт фондovіддачі	3,23	3,76	3,51	0,29	8,84
Коефіцієнт фондоозброєності праці	425,10	505,71	492,40	67,30	15,83

За результатами аналізу визначено, що первісна вартість основних засобів підприємства у 2023 році становила 655553 тис.грн., що на 128804 тис.грн., або на 24,45% більше, ніж у 2021 році. За 2023 рік було нараховано знос основних засобів в сумі 225194 тис.грн., що на 478790 тис.грн., або на 27,0 % більше, ніж у 2021 році. Коефіцієнт зносу основних засобів у 2023 році склав 34 %, що слід

вважати досить високим значенням, що засвідчує високу працездатність основного капіталу та ефективність існуючої системи управління основними засобами. Важливим показником, який характеризує загальну ефективність використання основних засобів слід вважати фондівдачу. У 2023 році значення фондівдачі становило 3,51 грн., що на 8,84 % більше, ніж у 2021 році.

Дослідження засвідчили, що основою формування необоротних активів підприємства ПТК ТОВ «Агромат» є основні засоби, оскільки вони займають 84,11 % в структурі активів, а тому, передусім доцільно провести аналіз саме цієї складової необоротних активів.

Аналіз динаміки та структури наявних у підприємства ПТК ТОВ «Агромат» основних засобів будемо проводити, використовуючи дані табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Динаміка та структура основних засобів ПТК ТОВ «Агромат»

Групи основних засобів	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р.		
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	+, –	%	Пункт стр-ри
Будинки, споруди та передавальні пристрої	142220	40,7	184549	43,6	177739	41,3	35519	24,97	0,60
Машини та обладнання	89106	25,5	90582	21,4	113614	26,4	24508	27,50	0,90
Транспортні засоби	96444	27,6	129946	30,7	110602	25,7	14158	14,68	-1,90
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	21665	6,2	18202	4,3	28404	6,6	6739	31,11	0,40
Разом	349434	100	423279	100	430359	100	80925	23,16	0,00

У нині діючій класифікації основних засобів виділяють 9 груп об'єктів, у наведених підприємствах використовуються лише чотири. За звітний рік залишкова вартість основних засобів підприємств ПТК ТОВ «Агромат» зросла на 80925 тис. грн., або на 23,16 %. Співвідношення окремих груп основних засобів становить їх структуру. Найбільшу питому вагу в структурі основних засобів підприємств займають будинки, споруди та передавальні пристрої на ПТК ТОВ «Агромат» відповідно 41,3 %. Найменшу питому вагу відповідно займають інструменти, прилади, інвентар – 6,6%.

Слід зазначити, що за останні три роки відбулися структурні зрушення в основних засобах підприємства. Зокрема, відбулося зростання частки машин та обладнання на 0,9 структурних пункти, або на 24508 тис.грн., а також скорочення частки транспортних засобів на 1,9 структурних пункти.

Обсяг, структура та динаміка виробничих основних засобів у ПТК ТОВ «Агромат» піддаються впливу різноманітних факторів, які варіюються від характеру та особливостей процесу виробництва до методів організації виробництва. Це може включати безперервний або дискретний характер виробництва, тип виробництва, рівень технології, спеціалізації та кооперування [8, с.35].

Поліпшення структури основних засобів, зокрема підвищення частки активної їх складової, сприяє збільшенню обсягів виробництва, зниженню собівартості продукції та збільшенню чистого прибутку. Власники підприємства мають великий інтерес у раціональному розподілі інвестицій між різними групами основних засобів. Вони спрямовані на максимальне підвищення частки машин та устаткування, які безпосередньо використовуються у виробничому процесі, оскільки вони визначають виробничі можливості підприємства [1, с.66].

Діагностика стану, руху та ефективності використання необоротних активів підприємства ПТК ТОВ «Агромат» - це комплексний аналіз, спрямований на оцінку фінансового та економічного здоров'я підприємства через оцінку його необоротних активів. Цей процес включає в себе оцінку розміру та складу необоротних активів, їх руху та змін в часі, а також оцінку ефективності використання цих активів для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Діагностика включає в себе аналіз фінансових показників, таких як вартість необоротних активів, їх обсяг, структуру та динаміку, а також ефективність їх використання. Основною метою такої діагностики є виявлення проблемних аспектів управління необоротними активами та розробка стратегій для їх подальшого вдосконалення.

Проведення діагностики дозволяє підприємству зрозуміти, як ефективно використовуються його необоротні активи, чи вони відповідають потребам виробництва, чи є потреба в їх модернізації або заміні. Також цей процес допомагає виявити можливі ризики та недоліки у використанні необоротних активів та прийняти належні заходи для їх усунення (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

**Динаміка показників стану, руху та ефективності використання
необоротних активів ПТК ТОВ «Агромат», тис.грн.**

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Показники стану необоротних активів					
Коефіцієнт зносу необоротних активів	0,29	0,27	0,32	0,03	9,38
Коефіцієнт придатності необоротних активів	0,71	0,73	0,68	-0,03	-3,82
Показники руху необоротних активів					
Коефіцієнт оновлення необоротних активів	0,18	0,19	0,17	-0,02	-8,13
Період оновлення необоротних активів	5,42	5,13	5,90	0,48	8,85
Коефіцієнт вибуття необоротних активів	0,20	0,23	0,18	-0,02	-7,83
Показники ефективності використання необоротних активів					
Віддача необоротних активів, грн.	2,43	2,94	2,77	0,35	14,32
Оборотність необоротних активів	3,23	3,76	3,51	0,29	8,84
Місткість необоротних активів, грн.	0,41	0,34	0,36	-0,05	-12,52
Рентабельність необоротних активів, %	22,40	20,79	20,17	-2,23	x
Озброєність необоротним активами, тис.грн./особу	427,20	510,98	523,17	95,97	22,46
Коефіцієнт довгострокового фінансування необоротних активів	0,44	0,46	0,53	0,09	20,92

Таким чином, за результатами проведеного дослідження встановлено, що необоротні активи підприємства ПТК ТОВ «Агромат» формуються та використовуються не зовсім раціонально. У 2023 році відбулося збільшення ступіня зносу необоротних активів на 0,03 пункти, або на 9,38 %, що становило 32 %. Також, можемо констатувати, що вибуття необоротних активів відбувається більшими темпами, ніж надходження, оскільки коефіцієнт вибуття необоротних активів становив 0,18, а коефіцієнт оновлення необоротних активів – 0,17 у 2023 році. Щодо ефективності використання необоротних активів, то тут ситуація більш сприятлива. Віддача необоротних активів у 2023

році зросла на 0,35 грн., або на 14,32 %, що становило 2,77 грн. Водночас, озброєність працівників необоротним активами збільшилась на 95,97 тис.грн., або на 22,46 %, що становило 523,17 тис.грн. В цілому, слід відзначити скорочення ефективності використання необоротних активів, оскільки рентабельність необоротних активів зменшилась на 2,23 пункти та у 2023 році становила 20,17 %. Можна стверджувати, що підприємство ПТК ТОВ «Агромат» потребує розробки комплексу заходів щодо удосконалення системи управління необоротними активами.

2.4. Напрями удосконалення управління необоротними активами на ПТК ТОВ «АГРОМАТ»

Удосконалення стратегії управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат» взаємопов'язане з поліпшенням стратегії фінансування та інвестування в ці активи. Хоча в економічній термінології терміни «фінансування» і «інвестування» часто використовують як синоніми, важливо відзначити тісний зв'язок між ними, оскільки інвестування передбачає наявність вільних коштів для їх використання. Інвестиції впливають на потребу, можливості та умови фінансування; їхні прибутковість істотно впливає на доступність фінансування і, отже, на фінансову стійкість підприємства [1, с.67].

Взаємозв'язок між інвестуванням і фінансуванням виявляється в тому, що той же процес може виступати як інвестиціями, так і фінансуванням. Інвестиції представляють собою послідовний рух платежів, що починається з витрат та, в подальшому, передбачає надходження коштів. Фінансування - це також послідовний рух платежів, що починається з надходжень, за якими слідують виплати (повернення капіталу). Для банку кредит може вважатися інвестицією, тоді як для суб'єкта господарювання - це фінансування. Розглядаючи фінансування як процес залучення коштів і інвестиції як процес використання цих залучених коштів, можна констатувати, що між цими поняттями та їх

проявами існує глибокий взаємозв'язок [24, с.54].

Отже, фінансування та інвестування є процесами, що спрямовані на збільшення капіталу, які включають в себе послідовне виділення коштів і їх капіталізацію шляхом перетворення на активи. Для більшості підприємств основною проблемою в управлінні необоротними активами є постійна потреба в оновленні основних виробничих засобів, що вичерпали свій ресурс, та високі витрати на підтримку їх ефективності.

Політика управління необоротними активами підприємства ПТК ТОВ «Агромат» має бути системою стратегічних дій, що базується на чітко сформульованих принципах. Вона передбачає визначення напрямів та обсягів фінансування необоротних активів, формування необхідних фінансових ресурсів з різних джерел, використання різних методів та форм фінансування з метою створення оптимальної структури ресурсів. Мета - забезпечити ефективне виконання технологічних процесів як у довгостроковій, так і короткостроковій перспективі.

При управлінні необоротними активами важливо проводити комплексну оцінку їх позитивних і негативних аспектів. З метою підвищення ефективності управління цими активами рекомендується зосереджуватися на збільшенні їх використання, що дозволить зменшити необхідність у них та обсяги фінансування. Такий підхід також забезпечить стабільність темпів розвитку підприємства ПТК ТОВ «Агромат» за рахунок більш раціонального використання власних фінансових ресурсів [35, с.93].

Підприємству ПТК ТОВ «Агромат» важливо ретельно проаналізувати свою стратегію управління основними засобами та покращення їх стану. Для цього необхідно забезпечити ряд заходів, що включають наступне (рис. 2.2).

Фінансування оновлення необоротних активів ПТК ТОВ «Агромат» може здійснюватися двома способами: за рахунок власних фінансових ресурсів підприємства або шляхом змішаного фінансування за участю власного та позикового капіталу. При виборі оптимального варіанту фінансування необоротних активів підприємства проводяться наступні кроки:

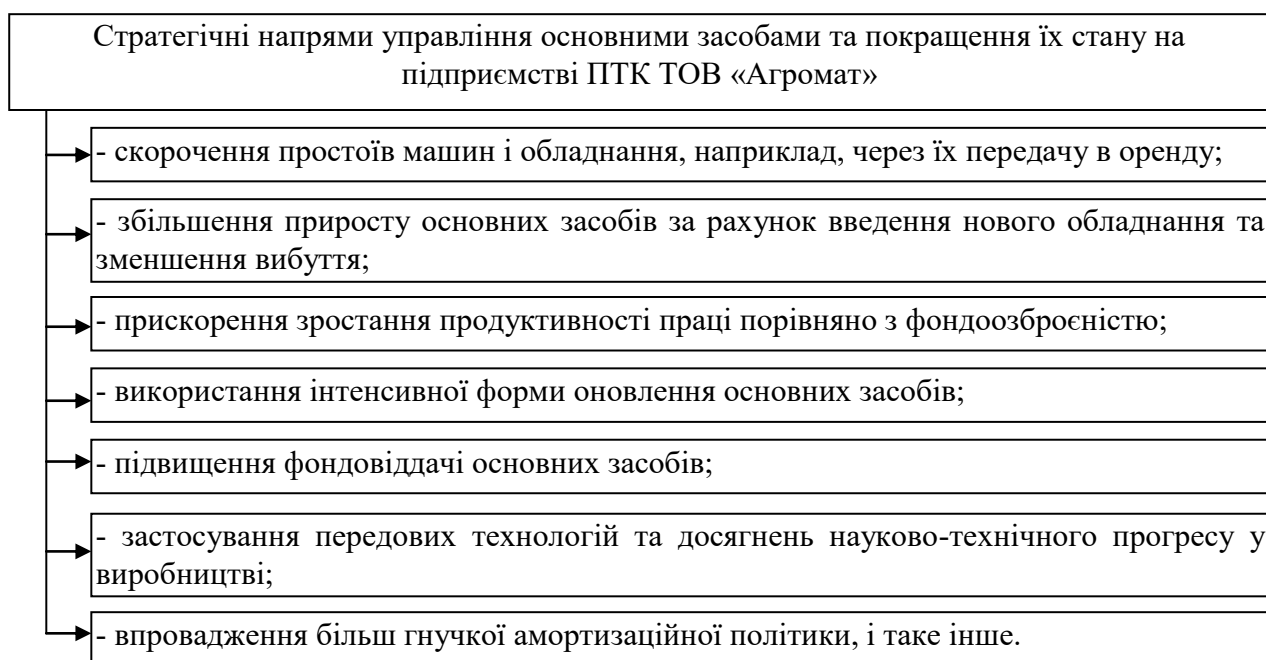

Рис. 2.2. Стратегічні напрями управління основними засобами та покращення їх стану на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат»

1. Оцінюється достатність власних фінансових ресурсів для оновлення необоротних активів та забезпечення економічного розвитку підприємства в майбутньому.

2. Розраховується вартість довгострокового фінансового кредиту порівняно з прибутком, який генерується оновлюваними видами необоротних активів.

3. Вивчається співвідношення між власним та позиковим капіталом, що впливає на рівень фінансової стійкості підприємства.

4. Оцінюється доступність довгострокового фінансового кредиту для підприємства.

У процесі фінансування інвестиційної діяльності підприємства застосовуються різні інструменти довгострокового фінансування, які можна умовно розділити на традиційні та нетрадиційні.

До традиційних інструментів довгострокового фінансування відносяться наступні [53, с.47]:

- кредитування - передбачає придбання підприємством устаткування та

інших необоротних активів на підставі використання:

- проектних кредитів. Вони видаються під здійснення конкретних інвестиційних проектів, являють собою найбільш ризиковий вид довгострокового кредитування і видаються під розроблений бізнес-план;

- іпотечних кредитів. Вони являють собою довгострокові кредити під заставу нерухомості і земельних ділянок;

- кредитних ліній. Це найбільш гнучкий вид довгострокового кредитування. При цьому використовуються: рамкова кредитна лінія, що відкривається банком підприємству для оплати поставок у рамках одного великого контракту;

- револьверних кредитних ліній, що використовуються переважно в міжнародній практиці, являють собою ланцюжок продовжуваних в межах установленого терміну кредитних операцій; - синдикованих кредитів.

Ця форма використовується при фінансуванні великих проектів, коли необхідно залучити значні кредитні ресурси від різних банків. Тобто, створюється спеціальне об'єднання кредитних ресурсів - синдикат.

Довгострокове фінансування необоротних активів підприємства також може використовувати нетрадиційні інструменти, такі як опціони, заставні операції, лізинг, франчайзинг та процентні свопи (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Характеристика альтернативних інструментів довгострокового фінансування необоротних активів підприємства ПТК ТОВ «Агромат»

Інструмент	Характеристика
1	2
Опціон	Опціон - це угода, за якою покупець має право (але не зобов'язання) на купівлю чи продаж базових фінансових інструментів за певною ціною протягом певного періоду часу або на певну дату у майбутньому, за умови сплати опціонної премії. Опціон може стосуватися різних фінансових інструментів, таких як валюта, акції, індекси, цінні папери, кредити, ф'ючерсні контракти і т. д.
Лізинг	Лізинг - це довготермінова оренда різних активів, таких як машини, обладнання, транспортні засоби або виробничі споруди на умовах поворотності, терміновості та відповідної платності. Це відбувається на підставі угоди між орендодавцем і орендарем, яка може передбачати можливість подальшого викупу засобу орендарем.

Продовження таблиці 2.15

1	2
Франчайзинг	Франчайзинг - це модель бізнесу, в якій компанія (франчайзер) надає іншій особі чи компанії (франчайзі) право продавати продукти або послуги цієї компанії під її брендом та згідно з певними умовами.
Процентні свопи	Процентні свопи є похідними фінансовими інструментами. Вони базуються на депозитних операціях, які передбачають залучення або розміщення коштів на міжнародних ринках грошей та капіталу. Процентний своп полягає в обміні процентними платежами або надходженнями між двома або більше сторонами.

Проведене дослідження підтверджує, що управління необоротними активами включає в себе систему принципів і методів, спрямованих на розробку та реалізацію управлінських рішень, пов'язаних з формуванням активів, їх ефективним використанням у різних сферах діяльності підприємства ПТК ТОВ «Агромат» та організацією обігу. Для досягнення цієї мети підприємство визначає необхідний рівень оновлення необоротних активів через активну виробничо-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Це передбачає розширення інвестиційної діяльності, оновлення застарілої техніки та обладнання, вдосконалення амортизаційної політики, збільшення виробничої і товарної продукції, прибутку та підвищення рентабельності.

Забезпечення ефективного використання необоротних активів ПТК ТОВ «Агромат» передбачає розробку системи заходів, спрямованих на підвищення рентабельності та виробничої віддачі цих активів. У сучасних умовах розвитку актуальним є перехід господарської діяльності підприємства на шлях розширеного відтворення, що передбачає переорієнтацію його на отримання значного відшкодування понесених виробничих витрат.

Лізинг є перспективним інструментом оновлення основних засобів на підприємстві з різних причин. По-перше, він дозволяє підприємствам отримувати доступ до необхідного устаткування та технологій без значних витрат на купівлю. Замість цього, підприємство може взяти техніку в оренду за певну плату. Це дозволяє заощадити велику суму грошей, яку можна використати для інших потреб, таких як розширення бізнесу або розвиток інших напрямків [64, с.105].

По-друге, лізинг дозволяє підприємствам оновлювати своє устаткування та основні засоби без зв'язку з технічним застарінням або фізичним зносом. Завдяки лізингу підприємство може періодично оновлювати своє обладнання, щоб залишатися конкурентоспроможним на ринку і використовувати найновіші технології [75, с.348].

Крім того, лізинг може мати податкові переваги для підприємства, оскільки платежі за лізинг можуть бути включені до витрат і знижують обсяги оподаткування. Також лізинг може зменшити фінансові ризики, оскільки він звільняє підприємство від необхідності вкладати великі суми грошей у придбання обладнання, що може бути застарілим або непотрібним у майбутньому.

Отже, лізинг є важливим інструментом для підприємства ПТК ТОВ «Агромат», оскільки він дозволяє їм ефективно управляти своїми основними засобами, оновлювати їх та заощаджувати гроші, збільшуючи при цьому їхню конкурентоспроможність [68, с.476].

Шляхом оцінювання ефективності застосування фінансового лізингу в системі фінансування оновлення необоротних активів підприємства ПТК ТОВ «Агромат» здійснимо порівняння загальних грошових потоків за різними системами фінансування об'єкта необоротних активів.

Ефективність грошових потоків будемо порівнювати в поточній вартості за наступними альтернативними варіантами прийняття рішень щодо фінансування основних засобів (рис. 2.3).

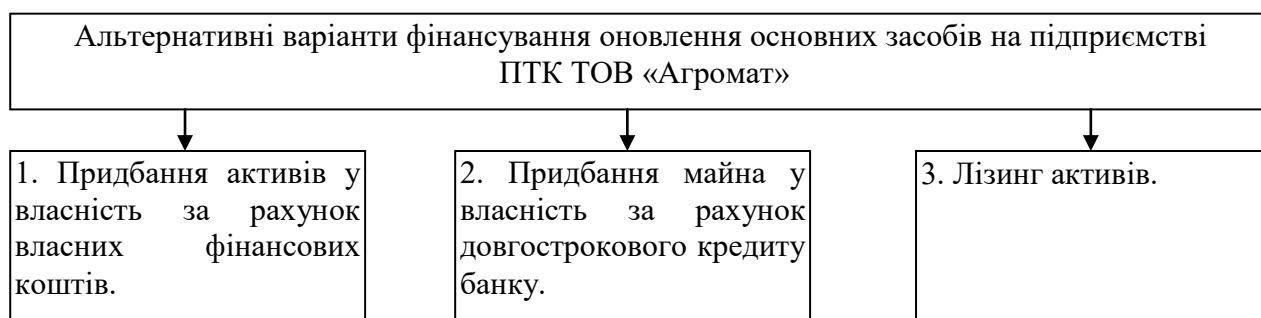

Рис. 2.3. Альтернативні варіанти фінансування оновлення основних засобів на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат»

Основою для грошового потоку, який виникає внаслідок придбання активу, що належить ПТК ТОВ «Агромат» за рахунок власних фінансових ресурсів, є первісна вартість, що відображає ринкову ціну цього активу. Ці витрати виникають безпосередньо при придбанні активу, тому їх не включають до грошової вартості.

Щодо грошового потоку від придбання активу на власність за рахунок довгострокового банківського кредиту, він базується на процентних виплатах за користування кредитом та його загальній сумі, яка підлягає поверненню. Для розрахунку загальної суми цього грошового потоку в поточній вартості використовується спеціальна формула [30]:

$$\text{ГПК}_T = \sum_{t=1}^n \frac{\text{ПК}(1 - \Pi_{\text{п}})}{(1 + i)^t} + \frac{\text{СК}}{(1 + i)^n}, \quad (2.1)$$

Де ГПК_T - грошовий потік довгострокової банківської позики приведений до поточної вартості; ПК – сума процентів, сплачених за кредитом згідно з його річною процентною ставкою; СК – сума отриманої позики, яку необхідно повернути в кінці терміну позики; $\Pi_{\text{п}}$ – ставка податку на прибуток, виражена десятковим числом; i – річна процентна ставка за довгостроковим кредитом, виражена десятковим числом; n – кількість інтервалів, з якими нараховуються процентні платежі протягом зазначеного періоду.

Грошові потоки від оренди (лізингу) об'єкта формуються на основі лізингової передоплати, якщо така передоплата передбачена умовами договору лізингу, а також регулярних лізингових (орендних) платежів за користування об'єктом. Для розрахунку загальної суми цих грошових потоків у поточній вартості використовується спеціальна формула [30]:

$$\text{ГПЛ}_T = \text{АП}_L + \sum_{t=1}^n \frac{\text{ЛП}(1 - \Pi_{\text{п}})}{(1 + i)^t} \quad (2.2)$$

Де ГПЛ_T - сума грошового потоку за лізинговими активами, приведена до поточної вартості; АП_L - розмір лізингового авансового внеску, передбачений умовами договору лізингу; ЛП – річна сума регулярного лізингового платежу за

користування предметом лізингу; $\Pi_{\text{п}}$ – ставка податку на прибуток, виражена десятковим числом; i – середньорічна процентна ставка за кредитом на ринку капіталу (середня процентна ставка за довгостроковим кредитом), виражена десятковим дробом; n – кількість інтервалів, за якими розраховуються процентні платежі за весь вказаний період.

Представлені вище методи розрахунку грошових потоків усіх типів ґрунтуються на припущенні, що вартість активу повністю амортизується в кінці терміну його корисного використання. Але якщо актив, який здається в фінансову оренду або придбаний у власність, має ліквідаційну вартість після очікуваного строку корисного використання, ця очікувана сума вираховується з грошового потоку. Ліквідаційна вартість розраховується за спеціальною формулою [30]:

$$\text{ДП}_{\text{ЛВ}} = \frac{\text{ЛВ}}{(1+i)^n}, \quad (2.3)$$

де $\text{ДП}_{\text{ЛВ}}$ – додатковий грошовий потік внаслідок продажу активу за ліквідаційною вартістю (після очікуваного строку корисного використання) зменшується до поточної вартості; ЛВ – очікувана ліквідаційна вартість активу (відповідно до очікуваного строку корисного використання); i – середньорічна процентна ставка за кредитом на ринку капіталу (середня процентна ставка за довгостроковим кредитом), виражена десятковим дробом; n – кількість інтервалів, з якими нараховуються процентні платежі протягом зазначеного періоду.

В процесі дослідження змодельємо відповідну практичну ситуацію. Торгівельне підприємство, яке ми аналізували – ПТК ТОВ «Агромат» планує придбати основний актив у вигляді вантажного тягача для перевезення готової продукції (тягач MAN TGX 26.440 6X2/2 BLS). Фірма пропонує схему постачання об'єкта основних засобів на основі лізингу.

Вхідні дані для визначення ефективності стратегії оновлення основних засобів з використанням лізингового механізму наведено у табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Вхідні дані для визначення ефективності стратегії оновлення основних засобів з використанням лізингового механізму ПТК ТОВ «Агромат»

Показники	Значення
Вартість активу (тягач MAN TGX 26.440 6X2/2 BLS), тис. Євро	60,0
Строк експлуатації активу, років	5,0
Авансовий лізинговий платіж передбачений в сумі 5 %, тис. Євро	3,0
Регулярний лізинговий платіж за використання активу, тис. Євро	20,0
Прогнозна ліквідаційна вартість активу після передбаченого строку його використання, тис. Євро	10,0
Ставка податку на прибуток, %	18,0
Середня річна ставка проценту по довгостроковому банківському кредиту, %	15,0

Наступним завданням буде порівняння ефективності фінансування оновлення основних активів ПТК ТОВ «Агромат».

На базі представлених даних теперішня вартість грошового потоку складатиме:

1. При придбанні майна ПТК ТОВ «Агромат» за рахунок власних коштів:

$$\text{ГПВ}_T = 60,0 - \frac{10,0}{(1 + 0,15)^5} = 60,0 - \frac{10,0}{2,01} = 60,0 - 5,0 = 55,0 \text{ тис. ум. грош. од.}$$

2. При придбанні майна ПТК ТОВ «Агромат» за рахунок довгострокового кредиту банку:

$$\begin{aligned} \text{ГПК}_T &= \frac{9,0(1-0,3)}{(1+0,15)^1} + \frac{9,0(1-0,3)}{(1+0,15)^2} + \frac{9,0(1-0,3)}{(1+0,15)^3} + \frac{9,0(1-0,3)}{(1+0,15)^4} + \frac{9,0(1-0,3)}{(1+0,15)^5} + \\ &+ \frac{60,0}{(1+0,15)^5} - \frac{10,0}{(1+0,15)^5} = \frac{6,3}{1,15} + \frac{6,3}{1,32} + \frac{6,3}{1,52} + \frac{6,3}{1,75} + \frac{6,3}{2,01} + \frac{60,0}{2,01} - \frac{10,0}{2,01} = \\ &= 5,5 + 4,8 + 4,1 + 3,6 + 3,1 + 29,9 - 5,0 = 46,0 \text{ тис. ум. грош. од.} \end{aligned}$$

3. При лізингу майна у ПТК ТОВ «Агромат»:

$$\begin{aligned} \text{ГПЛ}_T &= 3,0 + \frac{20,0(1-0,3)}{(1+0,15)^1} + \frac{20,0(1-0,3)}{(1+0,15)^2} + \frac{20,0(1-0,3)}{(1+0,15)^3} + \frac{20,0(1-0,3)}{(1+0,15)^4} + \\ &+ \frac{20,0(1-0,3)}{(1+0,15)^5} - \frac{10,0}{(1+0,15)^5} = 3,0 + \frac{14,0}{1,15} + \frac{14,0}{1,32} + \frac{14,0}{1,52} + \frac{14,0}{1,75} + \frac{14,0}{2,01} - \frac{10,0}{2,01} = \end{aligned}$$

$$= 3,0 + 12,2 + 10,6 + 9,2 + 8,0 + 7,0 - 5,0 = 45,0 \text{ тис. ум. грош. од.}$$

Результати розрахунку теперішньої вартості грошового потоку при різних варіантах фінансування оновлення основних активів ПТК ТОВ «Агромат» представлено у табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Результати розрахунку теперішньої вартості грошового потоку при різних варіантах фінансування оновлення основних активів ПТК ТОВ «Агромат»

Альтернативний варіант оновлення основних активів	Значення, тис. Євро
1. Придбання майна за рахунок власних коштів	55,0
2. Придбання майна за рахунок довгострокового кредиту банку	46,0
3. Придбання майна за рахунок лізингу	45,0

Порівнюючи результати розрахунків, можна відзначити, що поточна вартість грошового потоку найменша в умовах лізингових відносин. Це свідчить про те, що найбільш ефективним варіантом фінансування даного активу є його придбання ПТК ТОВ «Агромат» за умовами фінансового лізингу. Отже, використання лізингового механізму дозволить підвищити ефективність системи управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат».

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки системи управління необоротними активами підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що ПТК ТОВ «Агромат» (Промислово-технічна компанія «Агромат») - українська компанія, виробник керамічної плитки, сантехніки, меблів та освітлювальних приладів. За підсумками 2021 року компанія займала 24% українського ринку кераміки, а в 2023 році - близько 36%. Штаб-квартира компанії знаходиться в Києві. В даний час в структурі компанії знаходиться ряд дочірніх підприємств. Окрім основних напрямків діяльності, компанія розвиває власний ресторанний, туристичний та рекламний бізнес, а також власні логістичні центри.

2. Встановлено, що за аналізований період чистий дохід підприємства зріс на 31,60%, що свідчить про позитивну динаміку виробництва та продажів. Зафіксовано певне зростання валового прибутку на 11,59% та чистого прибутку на 8,87%. Це може вказувати на покращення ефективності управління виробництвом та оптимізацію витрат. Зафіксовано значний зріст середньорічної вартості активів на 22,13%, що може свідчити про збільшення обсягів інвестицій та розвитку підприємства.

3. Узагальнено, що система управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат» – це комплекс організаційних, фінансових, технічних та аналітичних заходів, спрямованих на ефективне управління всіма необоротними активами підприємства від їхнього створення до експлуатації та відновлення. Ця система включає в себе стратегічне планування і тактичні дії, спрямовані на оптимізацію використання активів, збільшення їхньої ефективності та максимізацію прибутковості підприємства.

4. Аналіз показав, що загальна вартість необоротних активів підприємства у 2023 році становила 511664 тис.грн., що на 70790 тис.грн., або на 16,06 % більше, ніж у 2021 році. Відбулося зростання в динаміці нематеріальних активів на 5680 тис.грн., або у 6,65 разів; основних засобів на 80925 тис.грн., або на

23,16 %; інших фінансових активів на 4921 тис.грн. ,або на 7,04 %. Водночас, відбулося скорочення незавершених капітальних інвестицій ПТК ТОВ «Агромат» на 20736 тис.грн.

5. Встановлено, що необоротні активи підприємства ПТК ТОВ «Агромат» формуються та використовуються не зовсім раціонально. У 2023 році відбулося збільшення ступіня зносу необоротних активів на 0,03 пункти, або на 9,38 %, що становило 32 %. Також, можемо констатувати, що вибуття необоротних активів відбувається більшими темпами, ніж надходження, оскільки коефіцієнт вибуття необоротних активів становив 0,18, а коефіцієнт оновлення необоротних активів – 0,17 у 2023 році. Слід відзначити скорочення ефективності необоротних активів, оскільки рентабельність необоротних активів зменшилась на 2,23 пункти та у 2023 році становила 20,17 %.

6. Обґрунтовано, що політика управління необоротними активами підприємства ПТК ТОВ «Агромат» має бути системою стратегічних дій, що базується на чітко сформульованих принципах. Вона передбачає визначення напрямів та обсягів фінансування необоротних активів, формування необхідних фінансових ресурсів з різних джерел, використання різних методів та форм фінансування з метою створення оптимальної структури ресурсів.

7. Доведено, що лізинг є перспективним інструментом оновлення основних засобів на підприємстві з різних причин. Він дозволяє підприємствам отримувати доступ до необхідного устаткування та технологій без значних витрат на купівлю. Замість цього, підприємство може взяти техніку в оренду за певну плату. Лізинг є важливим інструментом для підприємства ПТК ТОВ «Агромат», оскільки він дозволяє їм ефективно управляти своїми основними засобами, оновлювати їх та заощаджувати гроші, збільшуючи при цьому їхню конкурентоспроможність.

8. Проведено визначення ефективності стратегії оновлення основних засобів з використанням лізингового механізму. Отже, використання лізингового механізму дозволить підвищити ефективність системи управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження механізму управління необоротними активами підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що необоротні активи - це різноманітні матеріальні та нематеріальні активи, що мають тривале призначення та використовуються підприємством для забезпечення основної діяльності протягом тривалого періоду, перевищуючи один операційний цикл. Вони не призначені для реалізації в найближчому майбутньому та включають у себе основні засоби, нерухомість, інтелектуальну власність, фінансові інвестиції та інші активи, які є необхідними для ефективного функціонування та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

2. Узагальнено, що управління необоротними активами підприємства - це систематичний процес планування, контролю, координації та оптимізації використання матеріальних і нематеріальних активів, які не підлягають регулярному обміну на грошові кошти або споживанню протягом короткого періоду. Основна мета цього процесу полягає у максимізації вартості активів для підприємства, забезпеченні їх ефективного використання для досягнення стратегічних цілей, зниженні ризиків та оптимізації витрат.

3. Обґрунтовано, що управління необоротними активами є критично важливим елементом успішної стратегії підприємства в сучасних умовах конкурентного бізнесу. Відповідне управління необоротними активами сприяє зниженню ризиків, пов'язаних з їх експлуатацією та збереженню вартості активів у майбутньому. В умовах швидкої зміни технологій та ринкових умов, якісне управління необоротними активами дозволяє підприємствам підтримувати свою конкурентоспроможність.

4. Обґрунтовано, що процес оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві - це систематична та комплексна діяльність, спрямована на визначення ефективності використання капітальних ресурсів у виробничому та операційному процесах. Цей процес включає в себе

аналіз фінансових та оперативних показників, оцінку продуктивності та рентабельності необоротних активів, а також ідентифікацію можливостей для їхнього оптимізації та покращення.

5. Визначено, що ПТК ТОВ «Агромат» (Промислово-технічна компанія «Агромат») - українська компанія, виробник керамічної плитки, сантехніки, меблів та освітлювальних приладів. За підсумками 2021 року компанія займала 24% українського ринку кераміки, а в 2023 році - близько 36%. Штаб-квартира компанії знаходиться в Києві. В даний час в структурі компанії знаходиться ряд дочірніх підприємств. Окрім основних напрямків діяльності, компанія розвиває власний ресторанний, туристичний та рекламний бізнес, а також власні логістичні центри.

6. Встановлено, що за аналізований період чистий дохід підприємства зріс на 31,60%, що свідчить про позитивну динаміку виробництва та продажів. Зафіксовано певне зростання валового прибутку на 11,59% та чистого прибутку на 8,87%. Це може вказувати на покращення ефективності управління виробництвом та оптимізацію витрат. Зафіксовано значний зріст середньорічної вартості активів на 22,13%, що може свідчити про збільшення обсягів інвестицій та розвитку підприємства.

7. Узагальнено, що система управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат» – це комплекс організаційних, фінансових, технічних та аналітичних заходів, спрямованих на ефективне управління всіма необоротними активами підприємства від їхнього створення до експлуатації та відновлення. Ця система включає в себе стратегічне планування і тактичні дії, спрямовані на оптимізацію використання активів, збільшення їхньої ефективності та максимізацію прибутковості підприємства.

8. Аналіз показав, що загальна вартість необоротних активів підприємства у 2023 році становила 511664 тис.грн., що на 70790 тис.грн., або на 16,06 % більше, ніж у 2021 році. Відбулося зростання в динаміці нематеріальних активів на 5680 тис.грн., або у 6,65 разів; основних засобів на 80925 тис.грн., або на 23,16 %; інших фінансових активів на 4921 тис.грн., або на 7,04 %. Водночас,

відбулося скорочення незавершених капітальних інвестицій ПТК ТОВ «Агромат» на 20736 тис.грн.

9. Встановлено, що необоротні активи підприємства ПТК ТОВ «Агромат» формуються та використовуються не зовсім раціонально. У 2023 році відбулося збільшення ступіня зносу необоротних активів на 0,03 пункти, або на 9,38 %, що становило 32 %. Також, можемо констатувати, що вибуття необоротних активів відбувається більшими темпами, ніж надходження, оскільки коефіцієнт вибуття необоротних активів становив 0,18, а коефіцієнт оновлення необоротних активів – 0,17 у 2023 році. Слід відзначити скорочення ефективності необоротних активів, оскільки рентабельність необоротних активів зменшилась на 2,23 пункти та у 2023 році становила 20,17 %.

10. Обґрунтовано, що політика управління необоротними активами підприємства ПТК ТОВ «Агромат» має бути системою стратегічних дій, що базується на чітко сформульованих принципах. Вона передбачає визначення напрямів та обсягів фінансування необоротних активів, формування необхідних фінансових ресурсів з різних джерел, використання різних методів та форм фінансування з метою створення оптимальної структури ресурсів.

11. Доведено, що лізинг є перспективним інструментом оновлення основних засобів на підприємстві з різних причин. Він дозволяє підприємствам отримувати доступ до необхідного устаткування та технологій без значних витрат на купівлю. Замість цього, підприємство може взяти техніку в оренду за певну плату. Лізинг є важливим інструментом для підприємства ПТК ТОВ «Агромат», оскільки він дозволяє їм ефективно управляти своїми основними засобами, оновлювати їх та заощаджувати гроші, збільшуючи при цьому їхню конкурентоспроможність.

12. Проведено визначення ефективності стратегії оновлення основних засобів з використанням лізингового механізму. Отже, використання лізингового механізму дозволить підвищити ефективність системи управління необоротними активами на підприємстві ПТК ТОВ «Агромат».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренко І.Н. Вдосконалення політики управління необоротними активами підприємств. Економіка України. 2021. № 13. С. 65-69.
2. Андрійчук Ю.А., Карпенко Ю.В. Сутнісні характеристики необоротних активів підприємства. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/43841>
3. Анташов А. Лізинг – нова сфера кредитних фінансових послуг. Фінанси, облік, аудит. 2019. №2. С. 140-144.
4. Башнянин Г.І., Завійська О.І. Політика управління необоротними активами малих і середніх підприємств. Науковий вісник НЛТУ України. 2012. Вип. 22.8. С. 162-166.
5. Богданчук О.Л. Порівняльна характеристика видів лізингу. Управління розвитком : зб. наук. пр. Харків. 2014. №4. С. 41-44.
6. Бойко Р. В., Воронко Р. М., Редченко К. І. Облікове забезпечення системи управління основними засобами підприємства: організаційний аспект. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2022. Вип. № 70. С. 13–20.
7. Бразілій Н.М., Крот Ю.М., Пастернак Я.П. Напрями визначення сутності необоротних активів та їх класифікації в системі обліку і звітності. URL: [https://doi.org/10.18371/fp.1\(45\).2022.071415](https://doi.org/10.18371/fp.1(45).2022.071415)
8. Буряченко Н.З. Бюджетування стану необоротних активів підприємства. Фінанси України. 2018. № 6. С. 34-41.
9. Василик О.Д. Теорія фінансів. Підручник. Київ: КІОС, 2017. 266 с.
10. Васильчак С.В., Жидяк О.Р., Гринів Ю.О. Лізинг як спосіб підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектору в контексті економічної безпеки. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. 2017. Вип. 1. С. 29-36.
11. Васьков Б. Класифікація та складові необоротних активів підприємства: економічний та обліковий аспекти: URL: <http://www.vtei.com.ua/doc/24032021/1/2.pdf>

12. Великий словник бухгалтера / уклад. В. Кузнєцов, О. Михайленко. 2-ге вид., перероб і доп. Х.: Фактор, 2005. 532 с.
13. Герасимова С.В. Роль фінансових посередників в організації інвестиційної діяльності акціонерних товариств. Фінанси України. 2017. № 4. С. 103–111.
14. Гороховець Ю. А. Методика економічного аналізу нематеріальних активів: стан і пропозиції щодо вдосконалення. Бізнес Інформ. 2018. № 3. С. 236–241.
15. Грабовецький Б. Є., Шварц І. В. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб.: ВНТУ, 2021. 281 с.
16. Гринчук Ю.С. Економічна природа та сутність лізингу в аграрному секторі економіки України. Агроінком. 2019. № 7. С. 35-40.
17. Гундерук Т. Роль обліку та управління необоротними активами у діяльності підприємства.
https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39902/2/RSESGP_2022_Hunderuk_T-The_role_of_non_current_60-61.pdf
18. Гур'єва І.М. Економічна та облікова сутність необоротних матеріальних активів. Бізнес Інформ. 2021. № 10. С. 312-317.
19. Долинська Є.Б. Розрахунок лізингових платежів з урахуванням ризику неплатежу. 2022. №3-4. С. 41-44.
20. Дружиловська Е.С. Довгострокові активи, призначені для продажу, та їх оцінка в російському та міжнародному обліку. Бухгалтер і закон. 2015. № 1(343). С. 21-30.
21. Дудчик О. Ю., Сальникова Т. В. Сучасний стан та особливості відтворення необоротних активів підприємств України. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. № 4 (70). С. 79–83.
22. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. К.: КНЕУ, 2014. 540 с.
23. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с.

24. Заплатинський М., Вудвуд В. Вдосконалення політики управління необоротними активами підприємства. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2022. Випуск 47. С. 53-59.

25. Зубков С.О. Комплексний підхід до визначення суті лізингу. Вісник НТУ «ХП». 2019. №25 (931). С. 311-318.

26. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : МАУП, 2021. 152 с.

27. Карінцева О.І., Харченко М.О., Кальченко С.О. Ефективність використання лізингу в сучасних умовах. Mechanism of Economic Regulation. 2016. № 3. С. 97-106.

28. Кафка С.М. Економічна сутність процесів надходження та вибуття необоротних активів для цілей обліку. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2019. Т. 1. Вип. 11. С. 127-136.

29. Кірей О.С. Особливості оцінки необоротних активів. Економічний аналіз. 2017. Вип. 10, частина 1. С. 419-423.

30. Клименко І.В. Лізинг транспортних засобів: теоретичні складові та моніторинг сучасного стану. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2020. Вип. 1 (25). С. 103-122.

31. Конституція (основний закон України): Прийнята ВРУ України 28.06.96р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

32. Левкович О.В., Безлюдна К.С. Оцінка стану і використання необоротних активів підприємства. Ефективна економіка. 2021. №6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2021/86.pdf

33. Лемішко О.О. Лізингові механізми відтворення капіталу в аграрному секторі економіки України. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 40. С. 192-197.

34. Ляліна В.Є. Політика управління необоротними активами підприємства в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови України. III Всеукраїнська конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості». 2023. С.134-139.

35. Мазуркевич І.О. Оцінка ефективності використання основних засобів на підприємстві. Формування ринкових відносин в Україні. 2018. № 2. С. 91-94.

36. Малишко В.М., Микитюк М.С. Правова природа лізингу. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2015. № 1. С. 121-124.

37. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів: Наказ МФУ від 30.09.2003 № 561 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>

38. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ МФУ від 30.09.2003. № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>

39. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Мінфіну від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>.

40. Мичак Н. О. Сутність необоротних активів, утримуваних для продажу: облікова та економічна точка зору. URL: <http://surl.li/svxsg>

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ МФУ від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затверджене наказом Мінфіну від 24.12.2004 р. № 817. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>.

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Мінфіну від 27.04.2000 р. № 92. URL: <https://oblik.press/p-s-bo-7-osnovni-zasoby/>

44. Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів», затверджений постановою КМУ від 29.11.2006 р. № 1655. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/1450.html>.

45. Необоротні активи, що утримуються для продажу, та припинена діяльність. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27, затверджене Наказом МФУ від від 07.11.2003 № 617. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>

46. Олещук М.О., Бірюченко С.Ю. Управління необоротними активами підприємства. <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/60.pdf>

47. Онищенко В. Необоротні активи підприємства. Головбух. <https://buhplatforma.com.ua/article/8147-neoborotn-aktivi-pdprimstva>

48. Особливості придбання основного засобу через механізм фінансового лізингу: облікові аспекти. URL: <https://devisu.ua/uk/stattia/osoblivosti-pridbannya-osnovnogo-zasobu-cherez-mehanizm-finansovogo-lizingu-oblikovi-aspekti>

49. Офіційний сайт Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців». URL: <http://www.uul.com.ua>

50. Оцінка нерухомого майна. Національний стандарт № 2: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004. № 1442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF#Text>.

51. Очеретько Л. М., Солодовнік М. В. Проблеми відображення в обліку основних засобів. Сталий розвиток економіки. 2023. № 1. 2013. С. 263–266.

52. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2016. 184 с.

53. Пашнюк Л.О. Джерела фінансування оновлення основних фондів та напрями їх вдосконалення. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 9. С. 46-50.

54. Пиріжок С. Є. Документальне оформлення експлуатації та вибуття основних засобів. Вісник ЖДТУ. 2015. № 4(58). С. 106–110.

55. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

56. Попович К.В. Стан основних засобів вітчизняних підприємств. Фінанси України. 2020. № 2. С. 34-40.

57. Поршин О.І. Необоротні активи вітчизняних підприємств. Фінанси України. 2021. № 7. С. 67-76.

58. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://www.tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovе>

zakonodavstvo/postanovi-kabinetu-ministr/53839.html.

59. Притуляк Н.М. Ефективність використання нематеріальних активів. Фінанси України : журнал. 2019. № 11. С. 41-46.

60. Рилєєв С.В., Романчук А.Л. Нематеріальні активи: окремі нормативно-правові аспекти обліку. Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. 2018. Вип. 1. С. 368-374.

61. Сайт компанії ПТК ТОВ «Агромат». URL: <https://www.agromat.ua/uploads/files/zvit-pro-upravlinnya-za-2022-rikpdf-1710338051.pdf>

62. Семйон В. С. Поняття необоротних активів, їх класифікація та склад. Вісник Житомирського державного технологічного університету: економічні науки. 2009. №3. С. 161-167.

63. Соколова Е., Скляр Г. Вдосконалення політики управління необоротними активами підприємства. Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер.: Економіка і управління. 2020. № 35. С. 320–329.

64. Усач Б.Ф. Бухгалтерський облік та аудит лізингових операцій : моногр. Львів: ЛБІ НБУ, 2015. 159 с.

65. Федорова В. А., Булигіна О. К. Оцінка ефективності управління необоротними активами підприємства. Економічний простір. 2019. № 112. С. 177–185.

66. Фірсова С.М. Особливості внутрішнього контролю використання необоротних активів підприємства. Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. 2019. Вип. 16.6. С. 184-187.

67. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

68. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств. К.: Знання-Прес, 2013. 622 с.

69. Чим лізинг відрізняється від кредиту. Лізингова компанія Eco Leasing. URL: <https://ecolease.com.ua/ua/eko-lizing/>

70. Чистякова Л.І. Облік необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2014. № 1(72). С. 170-174.

71. Швець В., Борисюк О. Необоротні активи в системі кругообороту капіталу підприємства. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2018. Вип. 118. С. 53-55.

72. Шимків С.А., Печко В.С. Сучасний вимір та значення лізингових послуг в агропромисловому комплексі України. Фінансові послуги. 2017. № 3. С. 22-26.

73. Юрчишена Л.В., Ковальчук І.М. Концептуальні підходи до управління необоротними активами корпоративних підприємств. International Scientific Journal "Internauka". Series: "Economic Sciences. 2021. №34. https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1844/1/Internauka_стаття%20Юрчишена%2с%20Ковальчук.pdf

74. Як виглядає ринок лізингу в Україні і чи є надія на його розширення. URL: <https://uul.com.ua/2018/zalizty-v-lizyng-yak-vyglyadaye-rynok-liz/>

75. Яцух О.О. Оцінка діючого механізму залучення фінансових ресурсів в аграрний сектор економіки на умовах фінансового лізингу. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2017. № 3. С. 347-356.

ДОДАТКИ

Додаток А. Фінансова звітність (Баланс) ПТК ТОВ «Агромат» за 2021-2023 рр.

			КОДИ
Підприємство ПТК ТОВ «Агромат»		Дата (рік, місяць, число)	31.12.2021
Територія м.Київ		за ЄДРПОУ	21509937
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	46.73
Адреса, телефон 03115, місто Київ, проспект Перемоги, будинок 89а			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2021 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	333	853
первісна вартість	1001	2467	3314
накопичена амортизація	1002	2134	2461
Незавершені капітальні інвестиції	1005	969	20736
Основні засоби:	1010	358020	349434
первісна вартість	1011	517220	526749
знос	1012	159200	177315
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	69856	69851
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	1142	
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	430320	440874
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	861262	1027302
Виробничі запаси	1101	9910	10835
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	851352	1016467
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	184308	180401
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	34485	36658
з бюджетом	1135	59	1689
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15249	30612
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	6591	6650
Готівка	1166	2	7
Рахунки в банках	1167	6589	6643
Витрати майбутніх періодів	1170	2158	1689
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	7002	10443
Усього за розділом II	1195	1111114	1295444
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200	436	
БАЛАНС	1300	1541870	1736318

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	132750	132750
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	2750	2750
Капітал в дооцінках	1405	129216	129216
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	3000	29736
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	516116	629285
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	781082	920987
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	60938	54739
Інші довгострокові зобов'язання	1515		25514
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	60938	80253
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	269241	366055
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	303653	274724
розрахунки з бюджетом	1620	6270	6394
у тому числі з податку на прибуток	1621	1715	5004
розрахунки зі страхування	1625	438	557
розрахунки з оплати праці	1630	1707	1883
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	118535	85465
Усього за розділом III	1695	699850	735078
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	1541870	1736318

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПТК ТОВ «Агромат»			31.12.2022
Територія м.Київ		за ЄДРПОУ	21509937
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	46.73
Адреса, телефон 03115, місто Київ, проспект Перемоги, будинок 89а			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2022 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	853	11549
первісна вартість	1001	3314	16392
накопичена амортизація	1002	2461	4843
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20736	36957
Основні засоби:	1010	349434	423279
первісна вартість	1011	526749	618594
знос	1012	177315	195315
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	69851	69851
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	440874	541636
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1027302	1141964
Виробничі запаси	1101	10835	8795
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	1016467	1133169
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	180401	256522
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	36658	31735
з бюджетом	1135	1689	16
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30612	20310
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	6650	8111
Готівка	1166	7	6
Рахунки в банках	1167	6643	8105
Витрати майбутніх періодів	1170	1689	2572
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	10443	10957
Усього за розділом II	1195	1295444	1472187
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	1736318	2013823

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	132750	132950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	2750	2950
Капітал в дооцінках	1405	129216	129216
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	29736	34531
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	629285	720304
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	920987	1017001
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	54739	88084
Інші довгострокові зобов'язання	1515	25514	64833
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	80253	152917
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	366055	405505
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	274724	331626
розрахунки з бюджетом	1620	6394	11605
у тому числі з податку на прибуток	1621	5004	5852
розрахунки зі страхування	1625	557	655
розрахунки з оплати праці	1630	1883	2359
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	85465	92155
Усього за розділом III	1695	735078	843905
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	1736318	2013823

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПТК ТОВ «Агромат»		31.12.2023	
Територія м.Київ		за ЄДРПОУ	21509937
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	46.73
Адреса, телефон 03115, місто Київ, проспект Перемоги, будинок 89а			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2023 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	11549	6533
первісна вартість	1001	16392	18612
накопичена амортизація	1002	4843	12079
Незавершені капітальні інвестиції	1005	36957	
Основні засоби:	1010	423279	430359
первісна вартість	1011	618594	655553
знос	1012	195315	225194
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	69851	74772
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	541636	511664
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1141964	1243258
Виробничі запаси	1101	8795	4197
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	1133169	1239061
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	256522	175936
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	31735	29692
з бюджетом	1135	16	12
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	20310	19857
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	8111	8908
Готівка	1166	6	
Рахунки в банках	1167	8105	
Витрати майбутніх періодів	1170	2572	
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	10957	
Усього за розділом II	1195	1472187	1477663
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	2013823	1989327

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	132950	132950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	2950	2950
Капітал в дооцінках	1405	129216	
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	34531	32500
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	720304	658141
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	1017001	823591
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	88084	89313
Інші довгострокові зобов'язання	1515	64833	48044
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	152917	137357
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	405505	280625
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		117433
товари, роботи, послуги	1615	331626	531126
розрахунки з бюджетом	1620	11605	12163
у тому числі з податку на прибуток	1621	5852	5975
розрахунки зі страхування	1625	655	921
розрахунки з оплати праці	1630	2359	3154
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		8597
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		4477
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	92155	69883
Усього за розділом III	1695	843905	1028379
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	2013823	1989327

**Додаток Б. Фінансова звітність (Звіт про фінансові результати)
ПТК ТОВ «Агромат» за 2021-2023 рр.**

Підприємство ТОВ ПТК «Агромат»		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		за ЄДРПОУ	31.12.2021
			21509937
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2021 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1405968	1845277
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1056479	1442063
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	349489	403214
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	38859	48970
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	41346	54769
Витрати на збут	2150	136537	172066
Інші операційні витрати	2180	26056	16344
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	184409	209005
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	65223	84210
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	49	50
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	119137	124754
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	21559	22612
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	97578	102142
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	97578	
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	104270	
Витрати на оплату праці	2505	45772	
Відрахування на соціальні заходи	2510	9939	
Амортизація	2515	22796	
Інші операційні витрати	2520	99369	
Разом	2550	282146	
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ ПТК «Агромат»		31.12.2022	
		за ЄДРПОУ	21509937
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2022 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1845277	1405968
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1442063	1056479
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	403214	349489
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	48970	38859
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	54769	41346
Витрати на збут	2150	172066	136537
Інші операційні витрати	2180	16344	26056
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	209005	184409
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	84210	65223
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	50	49
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	124754	119137
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	22612	21559
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	102142	97578
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	102142	97578
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	136886	104270
Витрати на оплату праці	2505	54821	45772
Відрахування на соціальні заходи	2510	11896	9939
Амортизація	2515	33108	22796
Інші операційні витрати	2520	110906	99369
Разом	2550	347617	282146
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ ПТК «Агромат»			31.12.2023
		за ЄДРПОУ	21509937
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2023 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1850192	1845277
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1460199	1442063
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	389993	403214
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	86336	48970
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	62037	54769
Витрати на збут	2150	180865	172066
Інші операційні витрати	2180	10524	16344
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	222903	209005
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	4942	
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	99196	84210
Втрати від участі в капіталі	2255	59	
Інші витрати	2270	95	50
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	128495	124754
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	22264	22612
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	106231	102142
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	106231	102142
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	123833	136886
Витрати на оплату праці	2505	73122	54821
Відрахування на соціальні заходи	2510	15148	11896
Амортизація	2515	41056	33108
Інші операційні витрати	2520	114549	110906
Разом	2550	367708	347617
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		